Министерство образования и науки Республики Татарстан
Муниципальное бюджетное учреждение дополнительного образования
«Дворец творчества детей и молодежи им. И.Х.Садыкова» Нижнекамского
муниципального района Республики Татарстан

ПРИНЯТА
на заседании педагогического совета
МБУ ДО «ДТДиМ
им. И.Х. Садыкова» НМР РТ
Протокол № 1
от «31» августа 2022 г.

УТВЕРЖДАЮ
Директор МБУ ДО «ДТДиМ
им. И.Х. Садыкова» НМР РТ
_________Р.Н. Салихзянов
Приказ № 211
от «31» августа 2022 г.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ОБЩЕРАЗВИВАЮЩАЯ ПРОГРАММА «ФОЛЬКЛОР КРЯШЕН»

Направленность: художественная
Возраст учащихся: 9-17 лет
Срок реализации: 5 лет (1008 часов)

Составитель:
Никитина Альбина Егоровна,
педагог дополнительного образования

Нижнекамск, 2022 год

Укыту программасының информацион картасы

1	**Белем бирү оешмасы**	Өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесенең “И.Х. Садыйков исемендәге Балалар һәм яшьләр иҗаты сарае”
2	**Программаның тулы исеме**	«Керәшен фольклоры”
3	**Программаның юнәлеше**	сәнгати
4	**Программаны төзүчеләр турында мәгълүмат**	
4.1	Ф.И.О.	Никитина Альбина Егоровна, өстәмә белем бирү педагогы
5	**Программа турында мәгълүмат:**	
5.1	гамәлгә ашыру вакыты	5 ел
5.2	укучыларның яше	9-17 яшькә кадәр
5.3	программага характеристика: программаның тибы - программаның төре - программаны проектлау принцеплары - укыту процессын - оештыру эчтәлеге формасы	Үстерелешле өстәмә гомуми белем бирү программасы модификацияле дәрес
5.4	программаның максаты	Халкыбызның мирасын тирәнтен өйрәнү аша укучыларда үткәннәргә ихтирам тәрбияләү .
6.	**Белем бирү программасының формалары һәм алымнары**	Проблемалы-эзләү ысуллары, мөстәкыйль һәм гамәли эшләр, төрле дәрәҗәдәге бәйгеләр
7.	**Нәтиҗәлелекне мониторинглау формалары**	Әңгәмә, сораштыру, тестлар, биремнәр, кичәләр, төрле дәрәҗәдәге бәйгеләр
8.	**Программаның нәтиҗәлелеген тормышка ашыру**	
9.	**Программаны раслау һәм соңгы үзгәртү датасы**	
10.	**Рецензентлар**	Зиновьева Ф.М. - методист

ЭЧТӘЛЕК

1. Аңлатма язуы..4-10
2. Укыту планы
1нче ел ……………………………………………………….............................10-11
2нче ел …………………… ……………………………………....................14-15
3нче ел ……………………………………………………………...................................18
4нче ел……………………………………………………………........................21
5нче ел……………………………………………………………........................ 24
3. Программаның эчтәлеге
1 нче ел өчен ………………………………………………….....11-14
2 нче ел өчен …………………………………………………...............15-18
3 нче ел өчен...18-21
4 нче ел өчен ……………………………………………...........22-24
5 нче ел өчен ……………………………………………...........24-26
4. Программаның методик, дидактик һәм материаль-техник
яктан тәэмин ителеше ……………………..26-41
5. Кулланма әсбаплар……………………………….............................42
6.
Кушымта..43

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

“Керәшен фольклор”ы *сәнгати юнәлештәге программа.*

Программа төп *норматив документлар* нигезендә төзелде:

- Бала хокуклары турында БМО конвенциясе;
- Программа «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 ел, № 273-ФЗ;
- Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясе, 31.03.20022ел, №678-р;
- “Мәгариф” милли проекты кысаларында “Һәр баланың уңышы” федераль проекты, Россия Федерациясе Президенты каршындагы стратегик үсеш һәм милли проектлар советы президиумының 2018 елның 3 сентябрендәге 10 номерлы утырышы беркетмәсе белән расланган “Мәгариф” милли проекты;
- Россия Мәгариф министырлыгының “Балаларга өстәмә белем бирүнең төбәк системаларын үстерүнең максатчан моделен раслау турында” 2009 елның 3 сентябрендәге 467 номерлы боерыгы;
- Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының «өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында " 2018 елның 9 ноябрендәге 196 номерлы боерыгы;
- РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.08.2017ел, № 816 боерыгы белем бирү эшчәнлеген, электрон белем бирүне, дистанцион белем бирү технологияләрен гамәлгә ашырганда куллану тәртибен раслау турында”;
- СП 2.4. 3648-20 “санитар – эпидемиологик таләпләр”РФ Баш дәүләт санитар табибының 28.09.2020 ел, №28 карары белән расланган” балаларны һәм яшьләрне тәрбияләү, укыту, ял итү һәм сәламәтләндерү оешмаларына” дигән темага ТР Министырлар кабинеты карары;
- Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районы «И.Х. Садыйков исемендәге Балалар һәм яшьләр иҗаты сарае» уставы.
- Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районы «И.Х. Садыйков исемендәге Балалар һәм яшьләр иҗаты сарае» балаларга өстәмә белем бирү программасын эшләү һәм раслау турында нигезләмә.

Программаның актуальлеге. Бүгенге заман баласы күбрәк үз вакытын телевизор алдында, интернет челтәрендә, планшет тотып үткәрергә ярата. Ә бу исә үз чиратында танып – белү активлыгын сүндерә, алга таба омтылу эшчәнлеген куып чыгара. Бала үз иптәшләре белән аз аралаша. Укучыларның күзгә – күз аралашуының бик түбән дәрәҗәдә булуы. Программа максатчан, тормышка сәләтле, иҗади һәм әхлакый яктан сәламәт шәхес тәрбияләү, аның рухиятен саклау һәм үстерү зарурлыгы булу шартларында төзелде

Педагогик максатчанлык

Ядкарьләргә кызыксыну уятып, борынгы бабаларыбызның үткән тормышын, буыннар бәйләнеше тарихын өйрәнеп, хәзерге заман тормышы белән чагыштырып аңлату, балалар күңеленең әхлакый, рухи үсешенә зур йогынты ясый. Әлеге программа музыкаль эшчәнлекнең барлык төрләре: кабул итү, башкару эшчәнлеге (җырлау, керәшен халкының музыка уен коралларын барлау), музыкаль иҗат һәм музыкаль-белем бирү эшчәнлеге белән чагылдырылган музыкаль тәрбия алымнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Фольклор иҗаты принципларында төзелә торган эшчәнлек баланың сәнгати-образлы, ассоциатив фикерләвен, фантазиясен үстерә, аның төрле иҗади күренешләрен активлаштырырга мөмкинлек бирә. Без үзебезнең мәдәни үткәнебезне, телебезне һәм музыкаль мирасыбызны онытмаска тиеш. Шуңа күрә фольклор бала җанының аерылгысыз өлеше, шәхес тудыручы башлангычы булырга тиеш. Шунлыктан да инде бу программа укучыларның көче җитәрлек чараларны тормышка ашыруда ярдәм итү, укучыларның дәрестән тыш вакытларын файдалы үткәрү, күмәк эшчәнлек, кызыксыну, иҗади сәләтләрне үстерү максатыннан чыгып төзелде.

“Керәшен фольклоры” программасының башка программалардан үзгәлеге.

Керәшеннәр телнең, йолаларның, бәйрәмнәрнең борынгы чорлардан ук килгән архаик формаларын саклаганнар. Керәшеннәрдә ел фасылларына, табигать күренешләренә, дини йолаларга нигезләнгән бәйрәмнәрнәр христиан календаре буенча үткәрелсә дә, аларда бары үзенчәлекле җырулар җырлана, үзенчәлекле такмаклар әйтелә. үзенчәлекле биюләр биелә.

Түбәндәге программа буенча белем алган балалар төрле яктан үсеш алалар, укчыларның гуманитар фәннәрдән белемнәре тирәнәя, күзәтергә, эзләнергә, фикерләргә, шул фикерне ачык итеп әйтә белергә, проект эшендә куллана белергә өйрәнәләр.

Укучыларга дистанцион ярдәм күрсәтү формалары.

Программаны тормышка ашырганда , мәгълүмати һәм компьютер технологияләре, шулай ук дистанцион укыту формалары актив кулланыла. Алынган белемнәрне ныгыту, гамәли күнекмәләрне камилләштерү өчен сайтлар белән дистанцион хезмәттәшлек алып барыла.

https://tatarica.org/ru/razdely/nauka/nauchnye-obshestva/obshestvo-izucheniya-tatarstana

https://urok.1sept.ru/статьи/649223/

https://yandex.ru/images/search?text

https://www.youtube.com/watch?v=B1H9sK7h_C4

https://uchi.ru/teachers/stats/main

ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЫ

Халкыбызның мирасын тирәнтен өйрәнү аша укучыларда үткәннәргә ихтирам тәрбияләү .

БУРЫЧЛАР

Белем бирү :

- балаларны керәшен халкының, шигъри һәм музыкаль иҗаты, традицион бәй-рәмнәре белән таныштыру;
- җырлау, музыка, хәрәкәт өлкәсендә башкару күнекмәләрен формалаштыру;
- балаларның туган як тарихы, халкы, мәдәнияте турында белемнәрен арттыру;
- балаларга берләшмәдә һөнәр юнәлеше бирү, аларда махсус белем һәм күнек-мәләр булдыру.

Үстерү :

- балаларда мөстәкыйльлек, инициатива һәм импровизация сәләтен үстерү;
- фольклор аша музыканы актив кабул итүне үстерү;
- музыкаль сәләтләрне үстерү.

Тәрбия бирү :

- керәшен халкына, аның тарихына, сәнгатенә мәхәббәт уяту;
- балаларның социаль-әхлакый, психик сәламәтлеген формалаштыру;
- балаларның туган җиргә мәхәббәт, үз халкының гореф-гадәтләренә һәм хезмәт кешеләренә хөрмәт күрсәтү өчен шартлар тудыру;
- балаларда толерантлык тәрбияләү.

Программаны тормышка ашыруда катнашучы балаларның яше.

Берләшмәгә 9 яшьтән 17 яшькә кадәр барлык теләүче балалар кабул ителә. Уку төркемнәре түбәндәгечә формалаша: 1 ел уку - 15 кеше; 2 ел уку - 12 кеше; 3 - 5 ел уку - 10 кеше. Әлеге белем бирү программасы яшь аралыгын, укучылар үзенчәлеген исәпкә алып төзелгән. Бер төркемдә төрле яшьтәге балалар шөгыльләнә ала, әмма аларны уртак мәнфәгатьләр, омтылыш берләштерә.

Программныңа күләме 1008 *сәгать.* Программа 5 ел укытылуга язылган. Берләшмәдә укыту даими составта, төркемләп алып барыла. Беренче ел укыту сәгате – 144 сәгать; икенче, өченче, дүртенче, бишенче ел укыту - 216 сәгать тәшкил итә.

Белем бирү процессын оештыру формалары

Укыту барышында төрле дәресләр кулланыла: коллектив, индивидуаль, төркем, комбинация һәм практик дәресләр, лекцияләр, уеннар, бәйгеләр, бәйрәмнәр һәм башкалар. Ләкин ул ничек оештырылса да, коллектив эчендә шәхесара мөнәсәбәтләр тәрбияләүгә ярдәм итәрлек булырга тиеш.

Укытуның төп формасы-теория һәм практика сорауларын үз эченә алган комплекслы укыту. Балаларда нинди дә булса теманы үзләштерүдә кыенлыклар туганда, укытуны оештыру логикасына тиешле төзәтмәләр кертелә, өстәмәләр кертелә, әлеге теманы балаларда нәтиҗәлерәк кабул итү өчен иҗади юнәлешле ысуллар эшләнә. Укучыларның төрле бәйгеләрдә, массакүләм чараларда, экскурсияләрдә мәҗбүри катнашуы планлаштырыла. Дәресләрдә укучыларның яшь һәм шәхси үзенчәлекләре исәпкә алына.

Укучының шәхесен, аның дөньяга карашын һәм иҗат сәләтләрен тәрбияләү һәр баланың яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләренә бәйле. Укучының гомуми һәм махсус үсешенә ирешү бурычы никадәр конкретрак итеп куелган саен, укыту формасы проблемасы да үзен ныграк сиздерә бара.

Программаны үзләштерү вакыты

Программа биш ел укутуга язылган. Планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү мөмкинлеген программа эчтәлеге һәм көтелгән нәтиҗәләр билгели.

Дәрес режимы. Дәреснең дәвамлылыгы СП 2.4. таләпләренә туры килә.3648-20 (2.10.2, 2.10.3, 3.6. 2п). Укучылар белән дәресләр үткәрелә: 1нче ел уку- атнага 2 тапкыр 2 академик сәгать белән, тәнәфес 10 минут. Икенче. өченче, дүртенче, бишенче ел укытылучы балалар атнага 2 көн 3 шәр сәгать белем алалар.

Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре

Беренче ел укытуда көтелгән нәтиҗәләр:

Метапредмет күрсәткечләре:

- тыңлый һәм диалогка керү;
- коллектив фикер алышуда катнашу;

- иҗади проблеманы аңлау;
- эшчәнлек нәтиҗәләрен рәсмиләштерү.

Шәхси күрсәткечләр

- халык музыкасын кабул итү процессында үз эшләрен планлаштыра белү;
- баланың үзаңы үсүе, милләтне, ватанны ярата белүе, горурлык һәм гражданлык хисләре булу;
- үз халкың мәдәниятенә хөрмәт белән карау.

Предмет күрсәткечләре

Беренче ел уку ахырына укучы

беләчәк:

- эш урынын оештыру кагыйдәләрен;
- - дөрес сулыш алуны;
- - төп вокал-хор күнекмәләрен;

булдырачак:

- - җырны хәрәкәт һәм көй белән бергә алып бара;
- *халык алдында сөйләү күнекмәләренә ия;*

Икенче ел укытуда көтелгән нәтиҗәләр:

Метапредмет күрсәткечләре.

- халык алдында сөйләү күнекмәләренә ия;
- иҗади бурычны аңлау;
- план буенча эш итү һәм үз эшчәнлегеңне планлаштыру;
- бәяләүләрне һәм билгеләрне кабул итү;
- башка укучыларның нәтиҗәләрен гадел бәяләү;
- үз-үзеңне танып белү һәм дөньяны танып белү ысулы буларак иҗади эшчәнлек белән кызыксыну;

Шәхси күрсәткечләр

- ихтыяр көче, максатка ирешүдә ныклык, авырлыкларны җиңәргә әзер булу:
- җаваплылык, башкаручанлык, хезмәт сөючәнлек, пөхтәлек күрсәтү һ. б.;
- гомуми иҗади эшкә җәлеп итү аша коллектив үзара бәйләнешнең ихтыяҗын һәм күнекмәләрен күрсәтү;

Предмет күрсәткечләре

Икенче ел уку ахырына укучы

беләчәк:

- сәхнәдә үз-үзен тота белә;
- дөрес сулыш ала;
- өйрәнелә торган материалны анализлый белә;
- тарихи момент һәм фактларны аңлата һәм исбатлый белә;

булдырачак:

- чылбырлы сулышка ия;
- йомшак, җиңел җырлый;
- мелодик яктан катлаулы булмаган җырларны башкара.

Өченче ел укытуда көтелгән нәтиҗәләр:

Метапредмет күрсәткечләре.

- вокал партияләрен мөстәкыйль өйрәнә белә;
- тыңлый һәм диалогка керә;
- коллектив фикер алышуда катнаша белә;
- халык музыкасын кабул итү процессында үз эшләрен планлаштыра белә;

Шәхси күрсәткечләр

- дөнья мәдәниятен төрле милли формаларда аңлый һәм хөрмәт итә;
- җаваплылык, башкаручанлык, хезмәт сөючәнлек, пөхтәлек күрсәтү һ. б.;
- база кыйммәтләрен бәяли һәм кабул итә: «Ватан», «халык», «яхшылык», «милләт» һ. б.;

Предмет күрсәткечләре

Өченче ел уку ахырына укучы

беләчәк:

- өйрәнелә торган материалны анализлый;
- сәхнәдә чыгыш ясап үзенең сәләтен күрсәтә белә,;
- тарихи момент һәм фактларны аңлата һәм исбатлый белә;
- игенчелек календаренең төп даталары, алар белән бәйле бәйрәмнәр һәм уеннар тарихын

булдырачак:

- әсәр характерында сулыш ала;
- музыкаль әсәрләрне фольклор коллективы составында дөрес башкара ала, әсәрләрне тыңлый, аларның жанрын һәм характерын билгели.

Дүртенче ел укытуда көтелгән нәтиҗәләр:

Метапредмет күрсәткечләре.

- музыкаль-бию импровизацияләрен булдыра;
- музыкаль-иҗади эшчәнлеген бәяли;
- халык алдында сөйләү күнекмәләренә ия.

Шәхси күрсәткечләр

- иҗади шәхес сыйфатлары формалаштырыла;
- уңыш/уңышсызлык сәбәпләрен адекват хөкем итү сәләтенә ия;
- олылар һәм яшьтәшләр белән аралаша белә.

Предмет күрсәткечләре

Дүртенче ел уку ахырына укучы

беләчәк:

- иҗади хезмәтне оештыра,
- игенчелек календаренең төп даталары, алар белән бәйле бәйрәмнәр һәм уеннар тарихын белә;
- керәшен халкының биюле уеннарын белә.

булдырачак:

- сәләте буенча табигать бәйрәмнәре һәм йолалары буенча этюдлар күрсәтә;
- кичә - концертларда чыгыш ясый;
- җырлауны бию хәрәкәтләре белән берләштерә.

Бишенче ел укытуда көтелгән нәтиҗәләр:

Метапредмет күрсәткечләре.

- халык алдында сөйләү күнекмәләренә ия;
- вокал партияләрен мөстәкыйль өйрәнә;
- тыңлый һәм диалогка керә, коллектив фикер алышуда катнаша белә;

Шәхси күрсәткечләр

- кешеләргә ышанычлы, игелеклелекле һәм игътибарлы;

-илебезнең сәнгать культурасы белән танышу нигезендә эстетик хисләр һәм матурлык хисе формалашкан;

- олылар һәм яшьтәшләре белән аралаша белә.

Предмет күрсәткечләре

Бишенче ел уку ахырына укучы

беләчәк:

- сәхнәдә чыгыш ясап үзенең сәләтен күрсәтә;
- бию рәсемнәрен аңлап мезанценалар төзи;
- керәшен халкына кагылышлы тарихи момент һәм фактларны аңлата һәм исбатлый белә;
- җырлы – биюле уеннар, борынгы авыл җыруларын, өс киемнәренең үзенчәлекләрен белә;
- - сәләте буенча иҗади хезмәтне оештыра белә.

булдырачак:

- чылбырлы сулышка ия;
- сәләте буенча табигать бәйрәмнәре һәм йолалары буенча кечкенә сценарий яза белә;
- шәһәрнең мөһим даталарына багышланган тематик бәйрәмнәрдә катнаша;
- халык җыры репертуарын башкару буенча төрле алымнар белән гамәли күнекмәләргә, соло һәм ансамбльдә фольклор импровизациясе күнекмәләренә ия;
- халык җырын сәхнәдә чагылдыру, халык йолалары һәм фольклор традицияләрен, шул исәптән театральләштерелгән фольклор композицияләрен башкару күнекмәләренә ия.

Программаны тормышка ашыруга йомгак ясау формалары

Укыту процессының нәтиҗәлелеген төрле аттестация формалары күрсәтә:

а) кереш контроль - сораштыру, мини-тест;

б) агымдагы контроль – биремнәр;

в) арадаш контроль – Балалар һәм яшьләр иҗаты сараенда уздырылучы кичәләрдә катнашу; район, республика күләмендәге бәйгеләрдә катнашу һәм нәтиҗәлелеген анализлау;

г) йомгаклау контроле - биш еллык уку курсы тәмамланганнан соң шәһәркүләм кичәдә катнашу формасында үткәрелә. Йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән чыгарылыш укучыларына "Керәшен фольклоры" өстәмә гомуми белем бирү программасын үзләштерү турында таныклык бирелә.

1 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Сәг.саны.	Теория	Практика	Аттестация формалары
1	Кереш дәрес.	2	2	-	кереш дәрес, сорашу
2	Нәсел агачы-шәҗәрә.	8	4	4	мөстәкыйль эш
3	Спорт-сәламәтлек нигезе.	10	4	6	эшлекле уен
4	Мин яратам сине , Татарстан!	12	8	4	карточкалар белән эш
5	Туган ягым-горурлыгым!	12	4	8	проект
6	Батырларга мәңгелек дан!	18	4	14	проект
7	Туган якның данлы шәхесләре.	20	14	6	иҗади эш
8	Нинди гүзәл минем туган ягым!	10	4	6	бирем
9	Кыңгыраулы мәктәп еллары	14	4	10	аралашу
10	Үткәнен белмәгәннең –киләчәге юк!	12	2	10	иҗади эш
11	Исемнәр ни сөйли?	6	2	4	иҗади бәйге
12	Керәшен халкымның данлы йолалары	8	2	4	эшлекле уен
13	Музей эше нигезләре	10	4	6	аралашу
14	Йомгаклау дәресе	2	-	2	тест
	Барлык сәгать:	144	58	86	

1 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема: кереш дәрес

Максат: Балаларны барлау, техника куркынычсызлыгы кагыйдәләрен искә төшерү, уку елы планы, бүлек планына кертелгән кичә, бәйгеләр белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә. Туган як тарихын өйрәнү электив курсның максаты һәм бурычлары. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә, сорашу.

Күрсәтмә материал : Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (1-4 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.

Җиһазлау: компьютер, китаплар.

2 тема: нәсел агачы- шәҗәрә

Максат: шәҗәрәнең тирән мәгънәсенә төшендерү,буыннар тарихы, тарихи ядкарьләр белән кызыксыну уяту; иҗади сәләтләрен үстерү; әхлаклылык тәрбиясе бирү.

“Нәсел агачы- шәҗәрә”. Нәрсә ул шәҗәрә? Аны төзү тәртибе.

Шәҗәрәләрне өйрәнү тарихы. Шәҗәрә һәм аны төрле формада ясау.

Шәҗәрә белән танышу.

Минем нәсел шәҗәрәм. Практик эш.

Күрсәтмә материал: борынгы шәҗәрәләр

Җиһазлау: китаплар, шәҗәрәләр.

3 тема: спорт –сәламәтлек нигезе.

Максат: туган ягыбыз табигатенең сәламәтлек өчен файдасы никадәр зур булуын аңлату, спорт турында фикерләү сәләтләрен үстерү, спорт сөючеләре белән горурлану хисләре , сәламәт яшәү рәвеше тәрбияләү.

Иртәнге гимнастик күнегүләр комплексын өйрәнү, “Күңелле стартлар”, табигатькә экскурсия, рәсемнәр конкурсы: “Матур киләчәк.”

Җиһазлау: спорт инвентарьләре.

4 тема: мин яратам сине , Татарстан!

Максат: үз Ватаныбыз тарихы, мәдәнияте, горур халкы, аның гореф-гадәт, йолалары белән таныштыру, горурлык хисләре тәрбияләү.

Керәшен халкының милли йолалары, Татарстанның куренекле шәхесләре белән танышу, “Туган ягым”- Татарстан гимны (гимнны өйрәнү), Татарстан дәүләт символлары (пр.эш) Керәшеннәрнең Дәүләт фольклор ансамбле “Бермәнчек”, фольклор ансамбле “Сәләм.” Татарстан Республикасының фольклор Дәүләт ансамбле ”Риваять”. Иң кызыклы һәм истә калган тапшырулар хакында сөйләшү. Сәнгать үзенчәлекләре турында сөйләү.

Күрсәтмә материал: Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт символлары; дөньяның сәяси картасы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы карталары.

Җиһазлау: магнитофон, видеоязма.

5тема: туган ягым –горурлыгым.

Максат: үз шәһәребез тарихы, мәдәнияте белән тирәннән танышу, бөек шәхесләре белән таныштыру, патриотик тәрбия бирү.

Үз шәһәребез тарихы, мәдәнияте белән тирәннән танышу, бөек шәхесләре белән таныштыру “Туган ягым табигате” рәсемнәр, иншалар конкурсы, архитектура истәлекләре, Түбән Кама буйлап экскурсия
Күрсәтмә материал: “Күренекле кешеләр” альбомы
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, альбом.

6 тема: батырларга мәңгелек дан!
Максат: туган ягыбызның батыр ул-кызлары, сугыш һәм хезмәт ветераннары турында сөйләү, патриотик тәрбия бирү.
атырлык нәрсә ул? Батырлык эшләр идем.(әңгәмә-дәрес), “Алар Җиңү китерде!”- шәһәребезнең сугыш ветераннары турында, “Туган якны өйрәнү” музееның “Сугышчан дан” бүлегенә экскурсия.
Сугыш чоры елъязмалары, альбомнары, истәлекләр белән танышу, Бөек Ватан сугышында керәшен халык геройләре турында сөйләү, “Йолдызлы сәгать”үткәрү. Ветераннарның өйләренә бару, хәлләрен белү, ярдәм итү.
Күрсәтмә материал: Хәтер.Татарстан Республикасы, Казан, Хәтер китабы нәшр.,1996.
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма.
7 тема: туган якның данлы шәхесләре.
Максат**:** туган ягыбызның күренекле шәхесләре белән таныштыру, очрашулар үткәрү, балаларның иҗади һәм фикерләү сәләтләрен, сөйләм телләрен үстерү, шәхесләр белән горурлану хисләре тәрбияләү.
Кемнәр алар данлы шәхесләр? Шәһәребездән чыккан бөек затлар – әңгәмә, шәһәребез рәссамы – Әхсән Фәтхетдинов музеена экскурсия, Разил Вәлиев, Мария Логинова, Анастасия Усачёва, Никифор Тукмачёв иҗаты. Шигырьләр уку, әңгәмә оештыру.
Күрсәтмә материал: данлы шәхесләрнең портретлары, китаплары
Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма, “Түбән Камам” аудиоязмасы
8 тема: нинди гүзәл минем туган ягым.
Максат: балаларның табигать, экология турында белемнәрен арттыру, табигатькә сакчыл караш, туган ягыбызның матурлыгына соклану хисләре тәрбияләү.
“Нинди гүзәл минем туган ягым!”- Түбән Кама табигате, халкы, чишмә-таулары тарихы белән танышу, шәһәрем урамнары буйлап экскурсия, рәсемнәр ясау, уен – викторина, “Туган җирем минем”- тупланган материаллар, фотолар белән альбом төзү.(Практик эш)
Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр
9 тема: кыңгыраулы мәктәп еллары.
Максат: мәктәп тарихы, мәдрәсә тарихлары белән тирәннән танышу, анда укып чыккан гыйльми кешеләр тормышы белән танышу, мәктәпнең бүгенге көне, укытучылар турында сөйләшү, белемгә аңлы караш тәрбияләү.
Беренче мәктәп тарихы белән танышу, укытучылар турында сөйләшү, “Сез иң гүзәл кеше икәнсез”- мәктәбем укытучылары –түгәрәк өстәл.
”Яраткан фәнем “-эшлекле уен, беренче мәктәп музеена экскурсия.
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр.
10 тема: үткәнен белмәгәннең-киләчәге юк.

Максат: укучыларда буыннар бәйләнеше, тарихи ядкарьләргә кызыксыну уяту, авылыбыз тарихлары белән танышу, музейга экскурсия ясау, үткәннәргә ихтирамлылык хисләре тәрбияләү.
Түбән Кама шәһәре тарихы, килеп чыгышы, тарихи истәлекле урыннарга экскурсия, архитектура истәлекләре белән танышу,фотоларга төшерү, презентация ясау, “шәһәрем элек һәм хәзер” рәсем конкурсы.

Җиһазлау: компъютер, магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр

11 тема: исемнәр ни сөйли?

Максат: исемнәр аталышының мәгънәләренә төшендерү, фикерләү сәләтләрен үстерү, әхлак тәрбиясе бирү.
“Исемең матур кемнәр куйган?”- исемнәр, аларның мәгънәләре турында сөйләшү? Шәһәребез урамы исемнәренең аталышы, аларның мәгънәсе, шәһәребездәге промышленность предприятиеләре,сәүдә нокталары, мәгариф,спорт, сәнгать учаклары исемнәренең аталышы, мәгънәсе.

Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр

12 тема: Керәшен халкымның данлы йолалары

Максат: керәшен халкының гореф-гадәтләре, дини бәйрәмнәр, йолалары белән таныштыру, мәдәни чаралары турында сөйләп аңлату, милләтебез белән горурлану хисләре тәрбияләү. Кышкы, язгы, җәйге, көзге бәйрәмнәр. Халык календаре, аларның килеп чыгу тарихы..
Шәһәр китапханәсенә сәяхәт, борынгы уеннарны искә төшерү: «Ша», «Балдак салыш», «Терсәк күрсәтү», «Шома басу», “Торна” уеннарын уйнату.
Күрсәтмә материал: Татар халык ижаты. Йола һәм уен җырлары. К.1980г (Татарское народное творчество. Обрядовые и игровые песни).

Җиһазлау: компьютер, магнитофон.

13 тема: музей эше нигезләре.

Максат: музей эшчәнлеге, мөһим документлар, экспонатларны саклау тәртипләре белән таныштыру, экскурсоводлар ролен башкарырга өйрәтү.
Музейлар, аларның төрләре, ”Туган якны өйрәнү” музее эше нигезе нидән гыйбарәт? Музей бүлекләре. Аларның төп үзенчәлеге, эчтәлеге, әһәмияте, музей документлары, музейның иң кыйммәтле экспонатлары, иң мөһим кәгазьләр белән танышу, мәктәпнең ”Туган якны өйрәнү” музеена экскурсия ясау, документлар, мөһим кәгазьләр белән танышу, музейдагы иң кыйммәтле экспонатлар, аларны саклау тәртибе, музейда бүлеп бирелгән бүлекләр буенча экскурсия оештырып карау : ”Без яшь экскурсоводлар”.
Күрсәтмә материал: Ю.Г. Мөхәмәтшин.Татары –кряшены. Историко-этнографическое исследование материальной культуры. Середина XIX - начало XX в. Издательство «Наука», Москва, 1977.

14 тема: йомгаклау дәресе.

Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.
Еллык эшебезгә нәтиҗә ясау. Алдагы уку елына планнар. Юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау. Тест сорауларына җавап бирү.

2 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	**Аттестация формалары**
1	Кереш дәрес. Юл йөрү буенча кагыйдәләре буенча әңгәмә.	3	3	-	кереш контроль – мини тест
2	Минем гаиләм	15	3	12	мөстәкыйль эш
3	Безнең мәктәп	15	3	12	эшлекле уен
4	Туган ягым табигате	24	3	21	карточкалар белән эш
5	Туган ягым җәнлекләре	12	6	6	карточкалар белән эш
6	Микрорайонның күренекле кешеләре	30	12	12	аралашу
7	Шәһәрем тарихы	33	9	24	рәсем бәйгесе
8	Тарих эзләре буйлап	27	6	21	тест
9	Татарстан минем республикам	24	12	12	аралашу
10	Спорт-сәламәтлек нигезе	18	6	12	эшлекле уен
11	Бөек Җиңү	12	3	9	реферат язу
12	Йомгаклау	3	-	3	иҗади эш
	Барлык сәгать:	216	66	150	

2 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема: кереш дәрес

Максат: Балаларны барлау, техника куркынычсызлыгы кагыйдәләрен искә төшерү, уку елы планы, бүлек планына кертелгән кичә, бәйгеләр белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал : Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (1-4 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.

Җиһазлау: компьютер, китаплар.

2 тема: минем гаиләм

Максат:гаиләдә татулык нидән гыйбәрәт, әти- әниләрнең хезмәте . көн-күрешләре белән танышу; иҗади сәләтләрен үстерү; әхлаклылык тәрбиясе бирү.
Күрсәтмә материал : портретлар, гаилә фотолары
Җиһазлау: китаплар, пластинкалар

3 тема: безнең мәктәп

Максат: мәктәп тарихы белән тирәннән танышу, мәктәпнең бүгенге көне, без нәрсә белән ярдәм итә алабыз,мәктәп китапханәсе белән танышу, кабинетларга экскурсия оештыру;белемгә аңлы караш тәрбияләү.
Күрсәтмә материал: стендлар, музей альбомнары.
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр

4 тема: туган ягым табигате

Максат: балаларның табигать, экология турында белемнәрен арттыру, табигатькә сакчыл караш, туган ягыбызның матурлыгына соклану хисләре тәрбияләү. Урам буйлап экскурсия,
рәсемнәр ясау, уен – викторина, тупланган материаллар, фотолар белән альбом төзү.(Практик эш)
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, китаплар, фото рәсемнәр.

5 тема: туган ягым җәнлекләре

Максат: балаларның җәнлекләр, табигать, экология турында белемнәрен арттыру, табигатькә сакчыл караш, туган ягыбызның матурлыгына соклану хисләре тәрбияләү, Кызыл китап белән, җәнлекләрең кешеләргә нинди ярдәмнәре тиюе белән таныштыру.
Күрсәтмә материал: кызыл китап белән таныштыру, И.И.Шишкин картиналарын карау.
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма.

6 тема: микрорайонның күренекле кешеләре

Максат: укучыларда буыннар бәйләнеше, тарихи ядкарьләргә кызыксыну уяту, үз микрорайонның күренекле кешеләре белән танышу, музейга экскурсия ясау, үткәннәргә ихтирамлылык хисләре тәрбияләү.
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр.

7 тема: шәһәрем тарихы

Максат: үз микрорайонның ничек барлыкка килүе белән танышу, музейга экскурсия ясау, үткәннәргә ихтирамлылык хисләре тәрбияләү.
Урам буйлап экскурсия, архитектура истәлекләре белән танышу, фотоларга төшерү, презентация ясау, “шәһәрем элек һәм хәзер” рәсем конкурсы.
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр.

8 тема: тарих эзләре буйлап

Максат: Түбән Кама шәһәренең ничек барлыкка килүе белән танышу, музейга экскурсия ясау, үткәннәргә ихтирамлылык хисләре тәрбияләү.

Түбән Кама шәһәре тарихы, керәшен авыллары. “Чабья”, “Актүбә” урыннары буйлап экскурсия, архитектура истәлекләре белән танышу, фотоларга төшерү, презентация ясау.

Күрсәтмә материал: Кашипов М.Н. Җырлыйк та, бииктә. Поём и танцуем. Казань, 1988,

Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, китаплар, рәсемнәр.

9 тема: Татарстан минем республикам

Максат: үз Ватаныбыз тарихы, мәдәнияте, керәшен халкы, аның гореф-гадәтләре, йолалары белән таныштыру, горурлык хисләре тәрбияләү; Татарстанның күренекле шәхесләре белән танышу, горурлык хисләре тәрбияләү.

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар.

Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.

10 тема: спорт-сәламәтлек нигезе

Максат: шәһәребезнең спорт һәм мәдәни объектлары белән танышу, экскурсияләргә бару, туган ягыбызның күренекле шәхесләре белән таныштыру, очрашулар үткәрү, балаларның иҗади һәм фикерләү сәләтләрен, сөйләм телләрен үстерү, шәхесләр белән горурлану хисләре тәрбияләү.

Күрсәтмә материал: данлы шәхесләрнең портретлары, китаплары.

Җиһазлау: магнитофон, видеоязма, “Түбән Камам” аудиоязмасы.

11 тема: Бөек Җиңү

Максат**:** туган ягыбызның батыр ул-кызлары, сугыш һәм хезмәт ветераннары турында сөйләү, очрашулар үткәрү, патриотик тәрбия бирү; ветераннарның өйләренә бару, хәлләрен белү, ярдәм итү, әңгәмә кору.

Күрсәтмә материал: музей материаллары, Татарстан Республикасы, Казан, Хәтер китабы.

Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязмалар.

12 тема: йомгаклау дәресе.

Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.

Еллык эшебезгә нәтиҗә ясау. Фикерләр алышу. Алдагы уку елына планнар. Юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау. Бер темага реферат белән чыгыш ясау.

3 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	**Аттестация формалары**
1	Кереш дәрес. Юл йөрү буенча кагыйдәләре буенча әңгәмә.	3	3	-	тест
2	Татарстан – минем Республикам	9	3	6	мөстәкыйль эш

3	Татарстанның күренекле мәдәният хезмәткәрләре	15	3	12	аралашу
4	Керәшен гаиләсе	21	3	18	аралашу
5	Керәшеннәрнең көнкүреш тәрбиясе	24	3	21	кече тест
6	Керәшен халкының авыз-тел иҗаты	60	12	48	үзлектән эш, тыңлау
7	Табигать бәйрәмнәре һәм йолалар	69	9	60	эшлекле уен
8	Табигать – безнең йортыбыз	6	3	3	сорашу
9	Татарстанның каһарманнары	6	3	3	мөстәкыйль эш
10	Йомгаклау	3	-	3	иҗади эш
	Барлык сәгать:	216	70	174	

3 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема: кереш дәрес
Максат: Балаларны барлау, техника куркынычсызлыгы кагыйдәләрен искә төшерү, уку елы планы, бүлек планына кертелгән кичә, бәйгеләр белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.
Күрсәтмә материал : Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (1-4 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.
Җиһазлау: компьютер, китаплар.

2 тема: Татарстан минем республикам
Максат**:** үз Ватаныбыз тарихы, мәдәнияте, керәшен горур халкы, аның гореф-гадәт, йолалары белән таныштыру,горурлык хисләре тәрбияләү; Татарстанның күренекле шәхесләре белән танышу, горурлык хисләре тәрбияләү
Күрсәтмә материал: презентация, китаплар
Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма
3 тема: Татарстанның күренекле мәдәният хезмәткәрләре

Максат: Керәшен халкының сәхнә осталарын танып-белүенең мөһимлеге, Татарстанның күренекле шәхесләре, рәссәмнәр һәм композиторлар, милли үзенчәлек һәм сәнгать осталары, фольклор сәнгатенә уңай караш, горурлык хисләре тәрбияләү, халык шагыйрьләре, артистларының сәхнә ижаты, театрга хөрмәт һәм сөю уяту.
Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.
Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.

4 тема: керәшен гаиләсе

Максат: Өлкәннәр һәм балалар арасында мөнәсәбәттең нинди булырга тиешлеген аңлату, яхшы мөнәсәбәт тәрбияләү, гаиләдә татулык нидән гыйбәрәт, әти- әниләрнең хезмәте, көн-күрешләрен аңлату. Нәселдәге хөрмәтле затларны ихтирам итәргә, белергә өйрәтү.
Күрсәтмә материал : портретлар, гаилә фотолары.
Җиһазлау: китаплар, пластинкалар.

5 тема: керәшеннәрнең көнкүреш тәрбиясе

Максат: Керәшен халкының киемнәренең төрлелегенең әһәмиятен аңлату. Хатын-кызлар, ир-егетләр киемендәге үзенчәлекләр. Халыкта һәр бизәкнең оло мәгнәсе булуын аңлату. Керәшен эчемлекләренә, ашларына мәхәббәт тәрбияләү, саулыкка файдасын аңлату. Борынгыдан килгән шифалы эчемлекләр турында аңлату, ашларга мәхәббәт тәрбияләү.
Күрсәтмә материал : Тукыма үрнәкләре, күргәзмә оештыру
Җиһазлау: китаплар, борынгы табак-савытлар.

6 тема: керәшен халкының авыз-тел иҗаты

Максат: Балалар әдәбиятенә мөхәббәт тәрбияләү, балалар фольклоры, язучылары белән танышу. Бәйрәмнәрне белү, саклап калуга төшендерү, бәйрәмнәрне белү. Гөреф – гадәтләр уеннарнын саклап калу, мөхәббәт тәрбияләү, йолаларны белү. Сәнгатебезгә мәхәббәт тәрбияләү, җыр сәнгате белән таныштыру. Бию осталыгына өйрәтү, ишетү сәләтен үстерү.
Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.
Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.

7 тема: табигать бәйрәмнәре һәм йолалары

Максат: Ел фасылы белән бәйле сынамышларның тормыш көнкүрештә кирәклеге турында төшендерү. Гасырдардан килгән уеннар, туй йолалары, бүген дә әһәмиятле булуын төшендерү. Музыкаль бизәлеш өстендә эшләү, ишетү, сәләтне үстерү. Табигатьтә кыш аенда “Раштуа”, “Нардуган”, “Май чабу”, яз аенда “Бермянчек”, “Оло Кон”,“Тручын”, җәй аенда “Ивану”, “Питрау”, “Элжен”, көз аенда “Пыкрау”, “Микайле”,“Микула “ бәйрәмнәренең килеп чыгышы турында аңлату .
Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.
Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.

8 тема: табигать – безнең йортыбыз

Максат: Табигатьне саклау, кеше табигатьнең бер өлеше икәнлеген аңлату, мөхәббәт тәрбияләү, үз илеңнең, туып үскән җиреңнең кирәклеген аңлату.
Халык календары.
Үз күзәтүләреңнән халык календарен төзү ,аңлау, өйрәнү.
Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.
Җиһазлау: магнитофон, видеоязма.

9 тема: Татарстанның каһарманнары

Максат**:** 1941-1945 ел Бөек Ватан сугышында керәшен халык геройларе, ил азатлыгы өчен көрәшкән каһарманнарны олылау хисләре тәрбияләү, туган як азатлыгын яклау һәм саклау, һәр кеше өчен мөһим булуын төшендерү туган ягыбызның батыр ул-кызлары, сугыш һәм хезмәт ветераннары турында сөйләү, очрашулар үткәрү, патриотик тәрбия бирү; ветераннарның өйләренә бару, хәлләрен белү, ярдәм итү,әңгәмә кору.
Күрсәтмә материал: музей материаллары, Татарстан Республикасы, Казан, Хәтер китабы
Җиһазлау: магнитофон, видеоязмалар.

10: йомгаклау дәресе.

Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.
Еллык эшебезгә нәтиҗә ясау. Нинди уңышларга ирештек. Фикерләр алышу. Алдагы елларга планнар. Юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау. Иҗади эш эшләү.

4 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	**Аттестация формалары**
1	Кереш дәрес. Юл йөрү буенча кагыйдәләре буенча әңгәмә.	3	3	-	кереш тест
2	Табигәть байлыклары	15	3	12	мөстәкыйль эш
3	Халкыбызның гореф- - гадәтләре.	18	3	15	аралашу
4	Халык сагышы – биюле уеннарда	33	3	30	аралашу
5	Халык язмышы – җыруда	42	6	36	иҗади эш
6	Керәшен халык биюләре	27	3	24	үзлектән һәм иҗади эш
7	Табигатьнең яз, кыш,җәй, көз	60	12	48	эшлекле уен

	бәйрәмнәре һәм йолалары				
8	Инструмент-кораллар.	15	6	9	үзлектән эш
9	Йомгаклау	3	-	3	иҗади эш
	Барлык сәгать:	216	39	177	

4 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема: кереш дәрес
Максат: Балаларны барлау, техника куркынычсызлыгы кагыйдәләрен искә төшерү, уку елы планы, бүлек планына кертелгән кичә, бәйгеләр белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.
Күрсәтмә материал : Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (1-4 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.
Җиһазлау: компьютер, китаплар.
2 тема: табигать байлыклары
Максат: Казылма байлыкларны танып белү, саклау, өйрәнү, күргәзмә оештыру. Табигатьне саклау, кеше табигатьнең бер өлеше икәнлеген аңлату. Табигатькә экскурсия. Изге чишмәләрне саклап калу, өйрәнү. Туган ягыбызның матурлыгына соклану хисләре тәрбияләү. Урам буйлап экскурсия, рәсемнәр ясау, уен – викторина, тупланган материаллар, фотолар белән альбом төзү. (Практик эш)
Күрсәтмә материал : күргәзмә оештыру.
Җиһазлау: компьютер, китаплар.
3 тема: халкыбызның гореф- -гадәтләре.
Максат: Халкыбызның гореф- -гадәтләре. Белән таныштыру.“Покрау” бәйрәменең гореф-гадәтләре, көзне озату – кышны каршылау. Яшь әтәч сую йоласы, пешерену турында сөйләү, өйрәнү. Халыкларның тормыш яшәү рәүшендәге үзенчәлекләре һәм аермалыкларын күрә белү һәм аңлау.
Күрсәтмә материал: китаплар, фотоальбом.
Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.
4 тема: халык сагышы – биюле уеннарда
Максат: балаларга гасырдардан килгән җырулар, жырлы – биюле уеннар өйрәтү, башкару осталыгын үстерү, мәхәббәт тәрбияләү, бүген дә әһәмиятле булуын төшендерү. Сүзләрне дөрес өйрәнү, сулышны дөрес алу**.** Җырлы – биюле уеннар: “Алсу алма, кура җиләк, чияләр”., “Терсәк күрсәтү», «Җебегән», «Торналар» уенын өйрәтү, рәсемнәр ясау, уеннардагы такмакларны өйрәнү.
Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.

5 тема: халык язмышы – җыруда

Максат: Түбән Кама Чабья авылының "Урам кое" җыруын өйрәтү, борынгы авыл җырулары башкару осталыгын үстерү, мәхәббәт тәрбияләү, җыр сәнгате белән таныштыру. Шаян, рифмалы такмаклар өйрәнү, кашыклар, инструментлар кушу. Кунаклар каршы алганда җырланыла торган җырулар. Никрут көе- солдат озатканда җырлана торган җырлар, мөнәҗәтнең яшәү хакында философик фикерләү икәнен төшендерү,тыңлау, өйрәтү.

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: магнитофон, видеоязма.

6 тема: керәшен халык биюләре

Максат: Керәшен мәдәниятынең төрле жанрларын күрсәтү, фольклор сәнгатенә уңай караш, бию осталыгына өйрәтү, сәләтне үстерү, тәрбияләү. "Менделеевск ягы Иске Гришкино аулынын" биюләрен өйрәнү. Аяк позицияләре, гәүдәне тоту, тыпырдаулар өйрәнү. Топ бию –"Өчле бию"

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма, аудиоязма.

7 тема: табигатьнең яз, кыш, җәй, көз бәйрәмнәре һәм йолалары

Максат: Ел фасылы белән бәйле сынамышларның тормыш көнкүрештә кирәклеге турында төшендерү. Гасырдардан килгән уеннар, туй йолалары, бүген дә әһәмиятле булуын төшендерү. Музыкаль бизәлеш өстендә эшләү, ишетү, сәләтне үстерү. Табигатьтә яз, кыш, җәй, көз айларында үткәрелә торган бәйрәмнәрне киңрәк аңлату.

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.

8 тема: инструмент - кораллар

Максат: Гармун, мандолина, кашыкларда уйнау буенча башкару осталыгын үстерү, мәхәббәт тәрбияләү, аңлату, кирәклеге турында төшендерү. Керәшен халкындагы музыкаль уен кораллары. Музыкаль бизәлеш өстендә эшләү, ишетү, сәләтне үстерү.

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма.

9 тема: йомгаклау дәресе.

Максат: түгәрәк эшчәнлегенең еллык эшенә нәтиҗә ясау.

Иҗади эш эшләү. Фикерләр алышу. Алдагы елларга планнар. Юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау.

5 ЕЛ УКЫТУГА УКУ ПЛАНЫ

№	Тема	Барлык сәгать	Теория	Практика	**Аттестация формалары**
1	Кереш дәрес. Юл йөрү буенча кагыйдәләре буенча әңгәмә.	3	3	-	кереш тест
2	Татарстан минем	27	12	15	аралашу

	республикам				
3	Халкыбызның гореф- -гадәтләре.	24	6	18	аралашу
4	Керәшеннәрнең көнкүреш тәрбиясе	24	3	21	аралашу, үзлектән эш, иҗади эш
5	Керәшен халкының авыз-тел иҗаты	57	9	48	үзлектән эш
6	Табигать бәйрәмнәре һәм йолалары	72	15	57	эшлекле уен
7	Табигать – безнең йортыбыз	6	3	3	реферат
8	Йомгаклау	3	-	3	Йомгаклау чыгышы - шәһәркүләм «Оло Көн» бәйрәмендә катнашу
	Барлык сәгать:	216	48	168	

5 ЕЛ УКЫТУГА ПРОГРАММА ЭЧТӘЛЕГЕ

1 тема: кереш дәрес

Максат: Балаларны барлау, техника куркынычсызлыгы кагыйдәләрен искә төшерү, уку елы планы, бүлек планына кертелгән кичә, бәйгеләр белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.

Күрсәтмә материал : Обучение школьников правилам безопасного поведения на дороге (1-4 классы): Учебно-методическое пособие / Р.Ш.Ахмадиева, С.А.Бикчентаева, Д.Д.Забиров, Е.Е.Воронина и др./ Под общей ред. Р.Н.Минниханова, Д.М.Мустафина. – Казань: ГБУ «НЦ БЖД», 2013 г.

Җиһазлау: компьютер, китаплар.

2 тема: Татарстан минем республикам

Максат: үз Ватаныбыз тарихы, мәдәнияте, керәшен горур халкы, аның гореф-гадәт, йолалары белән таныштыру,горурлык хисләре тәрбияләү; Татарстанның күренекле шәхесләре белән танышу, горурлык хисләре тәрбияләү

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар

Җиһазлау: компьютер, магнитофон, видеоязма

3 тема: халкыбызның гореф- -гадәтләре.

Максат: Халкыбызның гореф – гадәтләре белән таныштыру. “Нардуган” бәйрәменең гореф-гадәтләре. Рус халкынын бәйрәмнәреннә аерымлыгы. Халыкларның тормыш яшәү рәүшендәге үзенчәлекләре һәм аермалыкларын күрә белү һәм аңлау.

Күрсәтмә материал: китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компюьтер, магнитофон, видеоязма.

4 тема: керәшеннәрнең көнкүреш тәрбиясе

Максат: Керәшен халкының киемнәренең төрлелегенең әһәмиятен аңлату, мәхәббәт уяту. Хатын-кызлар, ир-егетләр киеменә төшенү. Халыкта һәр бизәкнең оло мәгнәсе булуын аңлату. Керәшен эчемлекләренә, ашларына мәхәббәт тәрбияләү, саулыкка файдасын аңлату. Борынгыдан килгән шифалы эчемлекләр турында аңлату, ашларга мәхәббәт тәрбияләү.

Күрсәтмә материал : Тукыма үрнәкләре, күргәзмә оештыру

Җиһазлау: компюьтер, китаплар.

5 тема: керәшен халкының авыз-тел иҗаты

Максат: Балалар әдәбиятенә мәхәббәт тәрбияләү, балалар фольклоры, язучылары белән танышу. Бәйрәмнәрне белү, саклап калу. Гөреф – гадәтләр уеннарнын саклап калу, мөхәббәт тәрбияләү, йолаларны белү. Сәнгатебезгә мәхәббәт тәрбияләү, җыр сәнгате белән таныштыру. Бию осталыгына өйрәтү, ишетү, сәләтне үстерү

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компюьтер, магнитофон, видеоязма

6 тема: табигать бәйрәмнәре һәм йолалары

Максат: Ел фасылы белән бәйле сынамышларның тормыш көнкүрештә кирәклеге турында төшендерү. Гасырдардан килгән уеннар, туй йолалары, бүген дә әһәмиятле булуын төшендерү. Музыкаль бизәлеш өстендә эшләү, ишетү, сәләтне үстерү. “Раштуа”, “Нардуган”, “Май чабу”, “Берманчек”, “Оло Кон”, “Тручын”, “Ивану”, “Питрау”, “Элжен”, “Пыкрау”, “Микайле”, “Микула “ бәйрәмнәрен тирәнтен аңлату.

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компюьтер, магнитофон, видеоязма.

7 тема: табигать – безнең йортыбыз

Максат: Табигатьне саклау, кеше табигәтьнең бер өлеше икәнлеген аңлату, мөхәббәт тәрбияләү, үз иленңнең, туып үскән җиреңнең кирәклеген аңлату. Халык календары.

Үз күзәтүләреңнән халык календарен төзү , аңлау, өйрәнү.

Күрсәтмә материал: презентация, китаплар, фотоальбом.

Җиһазлау: компюьтер, магнитофон, видеоязма.

8 тема: йомгаклау дәресе.

Максат: биш еллык эшкә нәтиҗә ясау. Йомгаклау чыгышы - Халык иҗаты йортында «Оло Көн» бәйрәмендә катнашу. Йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән чыгарылыш укучыларына "Керәшен фольклоры" өстәмә гомуми белем бирү программасын үзләштерү хакында таныклык бирелү.

ПРОГРАММАНЫҢ ПЕДАГОГИК-ОЕШТЫРУ ШАРТЛАРЫН ТОРМЫШКА АШЫРУ

Материаль-техник база:
1.*Җылы, иркен бүлмә.*
2. *Җиһазлар:*
- укучылар өстәле - 15 шт.;
- укучылар урындыгы – 30 шт.;
- укытучы урындыгы – 1 шт.;
- укытучы өстәле -1 шт.;
- стена тактасы – 1 шт.;
3. *ТСО чаралары*
- ноутбук -1 шт
- колонкалар - 2 шт
4. *Материаллар һәм җиһазлар*:
- тарату материаллары;
-информацион материаллар, карточкалар, дәресләр өчен кирәкле рәсемнәр, методик эшләнмәләр, тестлар, система һәм гомумиләштерүче таблицалар.

Программаны укыту-методик яктан тәэмин итү
1.*Методик комплекслар:*
- информацион материаллар, карточкалар, дәресләр өчен кирәкле рәсемнәр, методик эшләнмәләр.
- программаның үтәлешен билгеләү һәм тикшерү өчен: тестлар, система һәм гомумиләштерүче таблицалар.
2. *Дидактик материаллар* (демонстратив һәм тарату) - журналлар, буклетлар, альбомнар, карточкалар, аудиоязмалар.
“Керәшен фольклоры “ иҗат берләшмәсендә дәресне оештыру түбәндәге таләпләргә җавап бирә:
- дәреснең максаты белем бирү программасының эчтәлеге белән тәңгәл килә;
- уку материалы дәреснең максаты һәм эчтәлеге нигезендә сайлап алына;
- барлык структур элементларны исәпкә алып вакыт нәтиҗәле кулланыла;
- дәрес формалары: коллектив, инвивидуаль, төркем белән;
- дәреснең темасы һәм эчтәлеге буенча укыту методларының һәм алымнарының туры килүе.

2. *Методлар һәм алымнар.*
Әлеге программаны уңышлы тормышка ашыру өчен укучыларда тотрыклы кызыксыну булдырырга ярдәм итә торган заманча ысуллар кулланыла.
Эшчәнлекнең төрләре.
- сүз алымнары: хикәя, әңгәмә, аңлатма, китап белән эшләү һ. б.;
- гамәли ысуллар: сәхнә сөйләме, сәхнәдә үз-үзеңне тоту буенча дәрес, актерлык осталыгына һ. б өйрәтү;
- күрсәтмәле – хәрәкәтле.

Эмоциональ: уңыш ситуациясе, бүләкләү һәм шелтәләү, танып-белү, билгеле шәхес булу теләген үстерү.
Ихтыяри: укучыларның белем алуга карата җаваплы карашын формалаштыру.
Социаль: үзара ярдәмләшү ситуацияләре булдыру, коллектив эш нәтиҗәләре белән кызыксындыру.
Танып-белү: укучының субъектив тәҗрибәсенә таяныч, иҗади мөмкинлекләрен хәл итү, проблемалы ситуацияләрне чишү.

Теоретик мәгълүматларны практикада кулллануның төп ысулы дәресләрдә хикәяләү булып тора. Дәрес эчтәлеге, гамәли эшләр укучының теләгенә карап үзгәреп торыла. Укучыларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып, дәресләр гадидән катлаулыга таба үткәрелә. Эшчәнлекне алмаштыру өчен сюжетлы уен элементлары һәм динамик паузалар кулланыла, үстерелүче уеннар кертелә.

3. *Уку эшчәнлеген оештыру формалары*: әңгәмә, мөстәкыйль эш, коллектив иҗат эше, укучыларның эшләре буенча фикер алышу, концерт-кичәләрдә, бәйгеләрдә катнашу.

Программа төрле төрдәге бәйге, ярышлар өчен оптималь мөмкинлекләр булдыру, укучыларның иҗади эшләре өчен җирлек тудыруны күздә тота.

Программада каралган укыту-тәрбия бурычларын үтәү өчен дәресләрнең түбәндәгеләре кулланыла:

- сөйләм культурасын үстерү, халык авыз иҗатына карата кызыксыну уяту.
- туган як, милли бәйрәмнәр турында әңгәмәләр.

Шул ук вакытта укучылар мәнфәгате дә исәпкә алына . Укыту бурычларының чишелешенә карап дәресләр түбәндәге төрләргә бүленә:

- яңа белем алу (укытучы теоретик мәгълүматны хәбәр итә). Мондый төрдәге дәрестә укучы яңа тема белән таныша;

. – белем һәм күнекмәләрне формалаштыру дәресләре (педагог җитәкчелегендә мөстәкыйль эшчәнлек);

- кабатлау (материалны үзләштерүнең сыйфатын билгели), мондый дәресләр агымдагы дәресләр булып торалар;
- катнаш дәрес (берничә укыту бурычын чишү). Теманың үзенчәлегенә карап индивидуаль, төркемләп шөгыльләнергә мөмкин.

Дәрес берничә этаптан тора:

- күрсәтмә-методик рәтне аңлату һәм сәнгать әсәрләре репродукцияләрен демонстрацияләү (әдәби әсәрләрдән өзекләр уку, фильмнар, альбомнар карау укучыларның кабул итүе аша педагогик фикер алышулар оештыра)
- шәҗәрәләр ясау;
- йомгак ясау, фикер алышу.

Эш алымнары һәм методлары:

Прграммада укыту формасы буенча эш фронталь, индивидуаль, парлап-парлап, звенолап һәм группалап оештырылырга мөмкин, ләкин ул ничек оештырылса

да, коллектив эчендә шәхесара мөнәсәбәтләр тәрбияләүгә ярдәм итәрлек булырга тиеш.

Фронталь формада укыту материалны бөтен коллективка бирү юлы булса, звенолап һәм төркем белән эшләү юлында укучыларга сәләтләрен ачарга, бер-берсенең ярдәмен тоярга һәр конкрет этапта мөмкинлекләр туа.

Укучыларның укыту һәм тәрбия ихтияҗларын үзенчәлекле итү өчен төркемнәр һәм төркемчекләр белән эшләү тәкъдим ителә (баланың яше һәм берләшмәдә эшләү тәҗрибәсе күздә тотыла). Индивидуаль форма укучының мөстәкыйль рәвештә шөгыльләнүен искәртә. Монда педагог ярдәме белән баланың эшчәнлеге арта, ул мөстәкыль эшләргә өйрәнә.

Укыту прцессы вакытында түбәндәге дәрес формалары исәпкә алына:

- *типовой дәресләр*(үз эченә теоретик нигез белән танышу һәм теоретик нигезне ныгыту өчен кирәк булган күнегү һәм уеннарны ала);
- иҗади дәресләр (этюдлар, миниатюралар, пантомималар, мезанценалар төзү, презентацияләр, хикәяләр төзү, видео язмалар булдыру һ.б.;
- *практик дәресләр* (экспонатлар, рәсемнәр, модельләр ясау);
- *видеоматериаллар карау;*
- *жырлы – биюле, йола уеннары һәм бәйге программалары*;
- *бәйрәм- йолалар куелышлары.*

Аттестация формалары/контроль һәм бәяләү материаллары

Аттестация / контроль формалары

Укучыларның программа материалын үзләштерү киләсе контрольне үткәрү барышында күзәтелә:

- *Кереш контроль.* Ул һәр уку елы башында, белем бирү процессы башланганчы укучының белем дәрәҗәсен бәяләү өчен үткәрелә.
- *Агымдагы контроль.* Программаны гамәлгә ашыруның бөтен срогы дәвамында (зур бүлекне өйрәнү тәмамланганнан соң, ярты еллыкта) үткәрелә .
- *Арадаш аттестация.* Программаны үзләштерү тәмамланганнан соң ,программаны тормышка ашыруга йомгак ясау, программаны үзләштерү нәтиҗәлелеген билгеләү өчен үткәрелә.
- Арадаш аттестация. Укуның беренче, икенче, өченче, дүртенче ел ахырында уздырыла.
- *Йомгаклау контроле.* Программаны үзләштерү тәмамланганнан соң уздырыла. Укуның бишенче ел ахырында шәһәркүләм кичәдә катнашу формасында үткәрелә.

Программаның үзләштерү нәтиҗәләрен контрольдә тоту һәм күзәтү өчен, һәр бүлектә диагностик инструментарий каралган, бу педагогка уку материалын үзләштерү дәрәҗәсен һәм сыйфатын бәяләргә ярдәм итә.

Астагы таблицадан карап тутырыгыз!!!

Үткәрү вакыты	***Үткәрү максаты***	***контроль формалары***
1 ЕЛ УКЫТУ		

Кереш контроль		
1 ел укыту башында (сентябрь)	башлангыч белем дәрәҗәсен билгеләү	сораштыру
Агымдагы контроль		
1 ел укыту (декабрь)	укучыларның керәшен фольклоры буенча үткән темаларны үзләштерү сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү.	тест сорауларына җавап бирү
Арадаш контроль		
1 ел укыту (май)	1 ел укыту программасын үзләштерү нәтиҗәлелеген билгеләү	тест сорауларына җавап бирү
2 ЕЛ УКЫТУ		
Кереш контроль		
2 ел укыту башында (сентябрь)	укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү	тест сорауларына җавап бирү
Агымдагы контроль		
2 ел укыту (декабрь)	укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү	рәсем бәйгесе
Арадаш контроль		
2 ел укыту (май)	укучыларның Бөек Ватан сугышы темасы буенча	реферат яклау

	әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү	
3 ЕЛ УКЫТУ		
Кереш контроль		
3 ел укыту башында (сентябрь)	укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү	тест сорауларына җавап бирү
Агымдагы контроль		
3 ел укыту (декабрь)	өйрәнелгән материал буенча белем дәрәҗәсен билгеләү	тест сорауларына җавап бирү
Арадаш контроль		
3 ел укыту (май)	гомуми мәдәни мәнфәгатьләрне формалаштыру, укучыларның эмоциональ өлкәсен үстерү, фольклоротерапия чараларына социаль адаптация өчен шартлар тудыру һәм үткән темалар буенча белем дәрәҗәсен билгеләү	иҗади эш
4 ЕЛ УКЫТУ		
Кереш контроль		
4 ел укыту башында (сентябрь)	әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү.	тест сорауларына җавап бирү
Агымдагы контроль		
4 ел укыту (декабрь)	үткән темалар буенча белем дәрәҗәсен билгеләү	Иҗади эш
Арадаш контроль		

4 ел укыту (май)	гомуми мәдәни мәнфәгатьләрне формалаштыру, планлашты - рылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү.	иҗади эш
5 ЕЛ УКЫТУ		
Кереш контроль		
5 ел укыту башында (сентябрь	балаларның үсеш дәрәҗәсен һәм аларның иҗади сәләтләрен билгеләү	иҗади эш
Агымдагы контроль		
5 ел укыту (декабрь)	уку елы барышында үткән темаларны үзләштерү дәрәҗәсен билгеләү.	иҗади эш
Йомгаклау контроле		
5 ел укыту (май)	балаларның биш еллык уку матералын үзләштерүе.	Керәшен халкының “Олы көн” бәйрәмендә катнашу”

Программаны уңышлы үзләштерү өчен эшчәнлек нәтиҗәләрен өзлексез һәм системалы тикшерү сорала.

Параметрлар	Бәяләмә
Белем бирү нәтиҗәсе	Балалар тарафыннан укыту эшчәнлеген үзләштерү. Күнекмәләр төрлелеге. Предмет буенча белем тирәнлеге. Укучыларның практик һәм иҗади казанышлары. Укытуда тотрыклы кызыксындыру эшчәнлегенең актив позициясе.
Тәрбия бирү нәтиҗәсе	Үз-үзеңне тоту культурасы. Бирелгән биремнәрне дөрес итеп үтәү, эш урынын тәртиптә тоту. Башлаган эшне ахырына җиткерү.
Социаль-педагогик нәтиҗә	Санитария-гигиена таләпләрен үтәү. Куркынычсызлык техникасы таләпләрен үтәү. Коллективта мөнәсәбәт. Педагогка карата мөнәсәбәт.

Күрсәткечләр – югары, уртача, түбән булулары белән бәяләнәләр.

Укыту нәтиҗәлеге мониторингы программаның һәр бүлеге беткәннән соң үткәрелә.

- Предмет буенча белем тирәнлеге.

Югары: программа буенча киң белемгә ия, фольклор буенча кирәкле терминнарны иркен куллана, өстәмә әдәбияттан файдалана.
Уртача: программа буенча тулы булмаган белемгә ия, фолькор буенча аерым терминнарны белә, өстәмә әдәбияттан файдаланмый.
Түбән: программа буенча белеме җитәрлек түгел, аерым билгеләмәләрне генә белә.
-Эшчәнлеккә тотрыклы кызыксыну һәм укытуда актив позиция булдыру.
Югары: эшчәнлеккә актив кызыксындыру булдыру, өйдә мөстәкыйль шөгыйлләнү, башкаларга ярдәм күрсәтү, бәйгеләрдә актив катнашу.
Уртача: эшчәнлеккә кызыксыну күрсәтә, максатка ирешүдә эшнең бер этабында активлык күрсәтә.
*Түбән:*актив түгел, педагог кушуы буенча билгеле бер эшне генә башкара.
- Иҗат уңышлары төрлелеге.
Югары: теләсә нинди масштабтагы бәйгеләрдә, чыгышларда даими катнаша.
Уртача: учреждение, берләшмә эчендәге бәйге, чыгышларда катнаша.
Түбән: берләшмә эчендәге чараларда сирәк катнаша.
- Гомуми танып-белү сәләтләрен үстерү.
Югары: иҗади кузаллау яхшы формалашкан, игътибары тотрыклы.
Уртача: иҗади күзаллау яхшы формалашкан, сорауларга җавапларны озак уйлаганнан соң гына бирә.
Түбән: иҗади кузаллау начар формалашкан, сорауларга җавап бирми.
- Тәрбия чараларының нәтиҗәлеген мониторинглау.
*Югары :*әдәплелек кагыйдәләрен саклый, әхлакый фикерләү сыйфатларына ия (игелеклелек, хөрмәт итү, дисциплина).
*Уртача :*әдәплелек кагыйдәләрен белә, аларны үти.
Түбән: әдәплелек кагыйдәләре норма белән туры килми. Үз-үзеңне дөрес тоту кагыйдәләрен сирәк үти.
-Санитар-гигиена таләпләрен үтәү.
*Югары :*пөхтә һәм чиста йөри, этюдлар ясау өчен арым киеме бар.
Уртача: педагог санитар-гигиена таләпләрен искә төшергәннән соң гына үти.
Түбән: санитар-гигиена таләпләрен үтәү белән бик сирәк ризалаша.
- Куркынычсызлык техникасы таләпләрен үтәү.
Югары: дәрес барышында, экскурсияләр вакытында барлык куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен башкара.
Уртача: куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен педагог искә төшергәндә үти.
Түбән: куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен укытучы контрольдә тотканда гына үти.
- *Коллективка карата мөнәсәбәте.*
Югары: игелекле, коллективта һәркемгә ярдәм итәргә омтыла, күмәк эшләрдә катнашырга теләк белдерә.
Уртача: низахлашмый, иптәшләре белән хезмәттәшлек итәргә омтылмый.
Түбән: иптәшләре белән хезмәттәшлек итүдән баш тарта.
- *Педагогка мөнәсәбәт.*

Югары: игътибарлы һәм илтифатлы, сораулары булса ярдәм сорап мөрәҗәгать итә.
Уртача: педагог таләпләрен башкара.
Түбән: таләп иткәннән соң гына сорауларга җавап бирә.
Көтелгән нәтиҗәләр:
үз фикереңне әйтә һәм дәлилли белү;
- фәнни әдәбият белән эшли белү;
- кеше каршында чыгыш ясый белү күнекмәсе булдыру;
- һәр өлкәдә тупланган материалны билгеле, тиешле системага сала белү;
- һәр төр башкарылган эшкә нәтиҗә ясап бара белү;
- җәяүлеләр өчен юл йөрү кагыйдәләрен белү;
Программа милли-төбәк компонентын исәпкә алып, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауны күздә тотып төзелде. Шулай ук программага 4 сәгатькә исәпләнгән "Юл куркынычсызлыгы" буенча тематик укыту модуле кертелде.
Нәтиҗәләр чыгаруның төп формалары
5 елга исәпләнгән "Керәшен фольклоры" программасын тормышка ашыруны биремнәр, тестлар, күп төрле концерт программаларында, конкурсларда, фестивальләрдә, шәһәр күләмендә уздырылучы керәшен халкының бәйрәм-кичәләрендә чыгыш ясаулар тәшкил итә.
Йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән чыгарылыш укучыларына "Керәшен фольклоры" өстәмә гомуми белем бирү программасын үзләштерү хакында таныклык бирелә.

БЕЛЕМ ДӘРӘҖӘСЕН ТИКШЕРҮ МАТЕРИАЛЛАРЫ

1нче ел укыту

Кереш контроль

Максат: Башлангыч белем дәрәҗәсен билгеләү

Контроль формасы: кереш контроль сораштыру

Сораштыру

Кадерле дус! Түбәндәге сорауларга җавап бир!

1.*Минем исемем*____

2. *Миңа*___________яшь

3.*Мин* ________________________________ берләшмәсен сайладым

4. *Мин бу берләшмә турында белдем* (кирәклесенә сызарга):
- газетадан укып
- телетапшырулардан
- укытучылардан

- әти-әниемнән;
- дуслардан;
- интернет челтәреннән;
- башка вариант

5. *Мин бу берләшмәгә килдем* (кирәклесенә сызарга):
- яңа дуслар табарга телим
- мәктәптә алмаган белемне алырга телим
- буш вакытым күп булганга
- монда минем танышларым шөгыльләнә
- әти-әниләр теләге белән
- башка вариант

. 6. *Берләшмәдә дәресләр миңа ярдәм итәр дип уйлыйм* (кирәклесенә сызарга):
- һөнәр сайларга;
- буш вакытымны кызыклы итеп үткәрү өчен
- мәктәптә кирәк булачак белемне алырга;
- кыю булырга, кешеләр белән аралаша белергә;
- үз вариантың.

7. *Дәресләрдә күбрәк белергә телим:*
- дуслар белән күбрәк аралашырга;
- бәйгеләрдә, уеннарда, викториналарда һәм башка актив эшчәнлек төрләрендә катнашырга;
- киләчәк тормышымда кирәк булачак белем һәм күнекмәләр алырга

8. *Берләшмәдә шөгыльләнү миңа ярдәм итәчәк дип уйлыйм:*
- сәләтемне үстеререргә
- яшьтәшләрем арасында лидер булырга
- яңа дуслар табырга;
- профессиональ осталык алырга;
- үз вариантың.

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	
Югары	8,7 балл
Уртача	7- 5
Түбән	4 эзерәк

Агымдагы контроль

Максат: укучыларның керәшен фольклоры буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү.

Контроль формасы: тест сорауларына җавап бирү

Тест

1.Татарстанда чыга торган казылма байлыкларны сана.

2. Керәшеннәрнен балалар фольклоры турында нәрсә беләсең?

3. Ел фасыллары белән бәйле йолаларны санап үт.

4. Керәшен халкының киемнәрен санап чык.

5. “Нардуган” бәйрәменең барышын сөйләп бир.
6. “Покрау” бәйрәменең гореф-гадәтләре.
7. Керәшен халкының йорт җиһазлары.
8. Керәшен җырулары.
9. Керәшеннәрнең дини бәйрәмнәрендәге аерымлыклар.
10. Кама елгасысының татарча исеме. Ул нәрсәне аңлата?
11. Түбән Кама районындагы керәшен авылларын санап чык.
12. Шәҗәрә нәрсә ул?. Уз шәҗәрәң турында ни беләсең?

Җаваплар (һәр дөрес җавапка 1 балл)

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	
Югары	11, 12 балл
Уртача	10 – 5 балл
Түбән	4 эзерәк балл

Арадаш контроль

Максат: 1 ел укыту программасын үзләштерү нәтиҗәлелеген билгеләү
Контроль формасы: тест сорауларына җавап бирү.

ТЕСТ

1. Халык бәйрәмнәре бүленә.:

А) авыл хуҗалыгы
Б) христиан
В) гаилә
Г) атнаның һәр көненә

2. Календарь йолалар өчен универсиаль сюжет:

А) очрашу/озату кичәсе
Б) ут яндыру
В) су сибү
Г) ашамлыклар белән сыйлау

3. Кыш тәмамлану бәйрәме

А) Раштуа Бәйрәме
Б) Май чабу
В) Яңа ел
Г) Сабантуй

4. Ризык әзерләү максаты:

А) ата-бабаларыбызны олылау
Б) уңдырышлылык теләү
В) Ураза
Г) байлык теләү

5. Раштуа ризыгы:
А) тургай
Б) кулич
В) күмәч
Г) ботка

6. Белен ул:

А) ата-бабаларыбызны искә алу
Б) яз ахыры
В) кояшка гыйбадәт кылу
Г) мәңгелек символы

7. Бишек җыры-ул
А) ерак үткәндәге вакыйгалар турында сөйли торган әкият жанры.
Б) җыр һәм инструменталь уен.
В) музыка фольклорының иң борынгы жанрларының берсе;
Г) көй яки балаларны тынычландыру һәм йоклату өчен көйләнгән җыр.

8. Керәшен халык уены түгел:
А) ша
Б) тнрсәк күрсәтү
В) балдак салыш
Г) торна

Бәяләү критерийлары:

а) уку материалын үзләштерү дәрәҗәсе;

б) теоретик белемнәрен куллана белүе;

в) методик әдәбияттан файдалана белү;

г) алынган күнекмәләрдән файдалана белү.

3 балл – укыту программасының барлык таләпләрен үтәгәндә;
2 балл - барлык таләпләрдә бераз кимчелек белән җавап биргәндә;
1 балл – программа таләпләренә җавап бирмәгәндә.

2нче ел укыту

Кереш контроль

Максат: укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү

Контроль формасы: тест сорауларына җавап бирү.

1.Кайсы әйтем шәҗәрәләргә кара әйтелә?
А) Кем эшләми шул ашамый.
Б) Уткәнен белмәгәннең киләчәге юк.
В) Җиде буыныңны бел.
Г) Адәм баласын түгел, аю баласын да биергә өйрәтәләр
Д) Акылга йөз яшькә кадәр өйрәнәләр.
Е) Бүгенге сабакны белмәсәң, иртәгәге сабакны бигрәк тә белмәссең.

2.Шәһәребездә торып иҗат иткән рәссамнар.
А) Баки Урманче
Б) Ринат Акимов
В) Камил Муллашев
Г) Әхсән Фәтхетдинов
Д) Анастасия Шамова

3.Түбән Кама шәһәрендә кайсы урам тулы орденнар кавалеры исемен йөртә?
А) Менделеев
Б) Вахитов
В) Гайнуллин
Г) Табиев
Д) Кайманов

4. Кайсы урам Түбән Кама шәһәре урамнары исеменнән төшеп калды?
А) Чишмәле
Б) Сөембикә
В) Тынычлык
Г) Кояшлы

Д) Актүбә

5. Түбән Кама шәһәренең 1нче мәктәбе кем исемен йөртә?

А) Максимов
Б) Урманче
В) Тукай
Г) Җәлил
Д) Урманче

6. Музей эшенә кайсы эш керми?

А) материаллар туплау
Б) Экспонатлар
В) музей документлары
Г) экспонатларны саклау
Д) экскурсияләр

7. Кайсы исемнәр керәшен исеме түгел?

А) Начтук
Б) Микулай
В) Сәрбиназ
Г) Ычтапан
Д) Миннерауза

8. “Май чабу” бәйрәмендә нәрсә ягалар?

А) мич
Б) карачкы
В) утын
Г) чүп-чар
Д) мунча

Дөрес җаваплар:

1-б,в; 2- г; 3-в; 4-г; 5-а; 6-барсы да; 7-в, д; 8- б.

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	
Югары	8 балл
Уртача	7- 5
Түбән	4 эзерәк

Агымдагы контроль

Максат: укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү

Контроль формасы: рәсем бәйгесе

Рәсем бәйгесе

Тема: “ Шәһәрем тарихы!”

Рәсем бәяләү критерийлары:

Критерий	Түбән дәрәҗә	Уртача дәрәҗә	Югары дәрәҗә
Теманы ачу	Рәсем теманы өлешчә ача, хаталар бар	Рәсем теманы тулысынча ача, ләкин хаталар бар	Рәсем теманы тулысынча ача
Рәсемнең атамасы һәм эчтәлегенең ярашуы	Рәсемнең атамасы эчтәлегенә туры килми	Рәсемнең атамасы эчтәлегенә өлешчә туры килә , хата бар	Рәсемнең атамасы эчтәлегенә тулысынча туры килә
Табигать халәтен төгәл тапшыру	Табигать халәте төгәл курсәтелмәгән	Табигать халәте , уй-фикер өлешчә күрсәтелгән	Табигать халәте, уй-фикер үзенчәлекле, күзәтүләргә таянып ясалган
Рәсемне башкару мөстәкыйльлеге	Рәсем мөстәкыйль эшләнмәгән	Рәсем өлешчә мөстәкыйль эшләнгән	Рәсем тулысынча мөстәкыйль эшләнгән
Рәсем ясау алымнары һәм техникасы	рәсем ясау алымнары һәм техникасы өлешчә дөрес кулланыла, җитешсезлекләр, хаталар бар	рәсем ясау алымнары һәм техникасы өлешчә дөрес кулланыла	рәсем ясау алымнары һәм техникасы дөрес кулланыла
Төсләрне дөрес сайлау	төсләрне дөрес сайламаган	Төсләрне дөрес сайлаган, ләкин төсләр саны аз	Төсләрне дөрес сайлаган, катлаулы төсләр кулланган

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

Арадаш контроль

Максат: укучыларның Бөек Ватан сугышы темасы буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү.

Контроль формасы: реферат яклау.

Реферат яклау

Тема: “Туган ягым батырлары”

Рефератны яклау критерийлары:

Критерий	Түбән дәрәҗә	Уртача дәрәҗә	Югары дәрәҗә
Реферат темасына туры килү	өлешчә туры килә	Нигездә туры килә	тулысынча туры килә
Максат һәм бурычлар кую	Максатлар һәм бурычлар нигездә дөрес куелган, ләкин төгәл формалаштырылмаган	Максатлар һәм бурычлар дөрес куелган, ләкин бик төгәл формалаштырылмаган	Максатлар һәм бурычлар дөрес куелган
Логик элемтә	Логик элемтә төгәл түгел	Логик элемтә төгәл, ләкин өлешчә хаталар бар	Логик элемтә төгәл
Исбатлау	Тема өлешчә ачылды	Тема тулысынча ачылды, ләкин хаталар булды	Тема тулысынча ачылды
Структур тәртипкә салу	Нигездә эш дөрес эшләнгә, ләкин хаталар бар	Эш дөрес эшләнгә, ләкин өлешчә хаталар бар	Эш барлык таләпләргә туры китереп эшләнгән
Тел ягыннан дөреслек	Текстны укый, материалны начар белә, сөйләм телендә хаталар җибәрә	Эзлекле һәм аңлаешлы итеп сөйли, ләкин өлешчә хаталр ясый	Эзлекле һәм аңлаешлы итеп сөйли, тел байлыгы көчле

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

Знче ел укыту
Кереш контроль

Максат: укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү

Контроль формасы: тест сорауларына җавап бирү.

Тест

1. Кайсы мәкаль гаилә темасына түгел?
А) Ата-ананы тыңламаган, олыгайгач үзе дә игелек күрмәс.
Б) Ата-бабасын искә алмаган кеше игелек күрмәс.
В) Тату туганнар таштан койма корганнар.
Г) Кем эшләми, шул ашамый
Д) Гаилә - гомер чишмәсе.

2.Татарстан территориясендә үсүче агачлар.
А) каен
Б) юкә
В) кипарис
Г) пальма
Д) нарат
Е) имән

3. Кайсысы Шишкин картинасы түгел.
А) иртә
Б) киселән имән
В) урманда
Г) су анасы
Д) беренче кар

3.Түбән Кама шәһәрендәге кайсы урамнар керәшен авыллары исемен йортә?
А) Чәбья
Б) Сөембикә
В) Актүбә
Г) Чишмәле
Д) Урман

4.Кайсылары керәшен халкының гореф-гадәтләренә керә?
А) җыен
Б) бәби чәе
В) аулак өй
Г) торычын
Д) каз өмәсе

5.Нардуган бәйрәме кайчан уздырыла?
А) җәй аенда
Б) көз коне
В) кыш аенда
Г) яз аенда
Д) керәшеннәрдә уздырылмый

6.Татарстанның “Кызыл китаб”ына кертелгән хайваннар.

А) зур ак челән
Б) соры ябалак
В) бөркет
Г) ак куян
Д) кашыктомык

7.Керәшен халкының кайсы бәйрәме кич уздырыла?

А) Торычын
Б) Нардуган
В) Иванау
Г) Питрау
Д) Олы көн

Дөрес җаваплар:
1-г; 2-г; 3-г; 4- а, в; 5- барысы да; 6-в; 7- барысы да; 8 - а

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	Балл
Югары	8 балл
Уртача	7- 5
Түбән	4 әзерәк

Агымдагы контроль

Максат: өйрәнелгән материал буенча белем дәрәҗәсен билгеләү.
Контроль формасы: тест сорауларына җавап бирү.

ТЕСТ

1.Динамика ул

А) көчнең яңгырашы
Б) музыка жанры
В) музыкада тизлек хәрәкәте

2.Ике кешедән торган музыка ансамбле ничек атала?

А) трио
Б) соло
В) дуэт

3.Микрофон – ул:

А) тавышны көчәйтергә мөмкинлек бирә торган прибор
Б) оркестр инструменты
В) музыкаль коллектив җитәкчесе

4. Нинди йола җырларында язны олылыйлар, кыш белән саубуллашалар?

А) Нардуган
Б) Май чабу
В) Питрау

5. Каен белән әйлән-бәйлән ясау кайсы календарь бәйрәменең аерылгысыз өлеше булып тора?
А) Раштуа
Б) Торычын
В) Май чабу
6. Такмаклар – ул:
А) җыр һәм инструменталь уен.
Б) ерак үткәндәге вакыйгалар турында сөйли торган әкиятләр жанры.
В) юмористик эчтәлектәге кыска җырлар
7. Календарь-йола җырлары-ул:
А) кыш азагын тизләтү өчен җырлана торган җырлар.
Б) керәшен халык җыр иҗаты жанры, аның сюжетлары христиан дини тематикасына бәйле.
В) халык иҗатының борынгы төре, халык авыл хуҗалыгы календаре-ел фасыллары буенча эшләү тәртибе белән тыгыз элемтәдә тору аркасында үз исемен алган җырлар.
8. Әсәр жанрын күрсәтегез: мич башында биш мәче, биш мәченең биш башы
А) тизәйткеч;
Б) уен хөкем карары
В) әйлән-бәйлән уены
Дөрес җаваплар:
1 – в; 2 – б; 3 – б; 4 – в; 5 – г; 6 – б,в,г; 7 – д; 8 – б; 9 – а; 10 – а, в.
Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	
Югары	10 балл
Уртача	9- 5
Түбән	4 эзерәк

Арадаш контроль

Максат: гомуми мәдәни мәнфәгатьләрне формалаштыру, укучыларның эмоциональ өлкәсен үстерү, фольклоротерапия чараларына социаль адаптация өчен шартлар тудыру.
Контроль формасы: иҗади эш.

Иҗади эш

Ел фасылына бәйле бәйрәмнәр.

Критерийлар	**Түбән**	**Уртача**	**Югары**
Башкаручының вокал мәгълүматлары	тавыш диапазоны түбән, яңгырашы начар, сулыш	тавыш диапазоны, яңгырашы уртача,	тавыш диапазоны, яңгырашы яхшы, сулышны дөрес ала

	алуы дөрес түгел	сулышны дөрес ала	
Сөйләм	Әдәби текстларны начар белә, артистлык элементлары юк	Әдәби текстларны белеп бетерми, артистлык элементлары өлешчә	Әдәби текстларны яхшы белә, артистлык элементлары югары
Керәшен халкының ел фасылына бәйле бәйрәмнәрен тану	Керәшен халкының ел фасылына бәйле бәйрәмнәрен начар таный	Керәшен халкының ел фасылына бәйле бәйрәмнәрен өлешчә таный	Керәшен халкының ел фасылына бәйле бәйрәмнәрен танып белә
Сәнгатле башкару дәрәҗәсе	Җыр һәм сөйләмне начар башкара, импровизация ясый белми	Җыр һәм сөйләмне уртача башкара, рольгә керми	Җыр һәм сөйләмне оригиналь башкара, импровизация ясый белә, рольгә керә

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

4нче ел укыту
Кереш контроль

Максат: укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү

Контроль формасы: тест сорауларына җавап бирү.

ТЕСТ

1. «Халык иҗаты» сүзенә билгеләмә бирегез
А**)** Кешенең көнкүреш ихтыяҗларына хезмәт күрсәтүче һәм бер үк вакытта аның эстетик ихтыяҗларын канәгатьләндерүче сынлы сәнгать төре;
- Б) халыкның көнкүреш һәм бәйрәм тормышын тотыручы сәнгать күренешләре комплексы;

- В) халыкның билгеле бер өлешен сәнгать күнекмәләренә һәм осталыкларына өйрәтү юлы белән элита, массакүләм һәм фольклор культураларының гамәлдәге үрнәкләрен яңадан торгызуга һәм үстерүгә юнәлдерелгән ижат

2. "Үзешчән сәнгать ижаты " төшенчәсенә билгеләмә бирегез

А) рәсем сәнгате төре, халыкның көнкүреш ихтыяҗларын һәм бер үк вакытта аның эстетик ихтыяҗларын канәгатләндерүче;

Б) халыкның көнкүреш һәм бәйрәм тормышын тудыручы сәнгать күренешләре комплексы;

В) халыкның билгеле бер өлешен сәнгать күнекмәләренә һәм осталыкларына өйрәтү юлы белән элита, массакүләм һәм фольклор культураларының гамәлдәге үрнәкләрен яңадан торгызырга һәм үстерүгә юнәлдерелгән социаль-оешкан ижат.

3. «Фольклор»төшенчәсенә билгеләмә бирегез

- А) язма халык ижаты;
- Б) халык сәнгате ижаты
- В) телдән ижат

4. Борынгы татарларның дине ничек аталган?

- А) христиан
- Б) ислам
- В) мәҗүсилек

5. Керәшеннәрнең Дәүләт фольклор ансамбленә кайсы ансамбль керми?

А) "Бермәнчек",
Б) "Сәләм."
В) "Риваять"
Г) "Җомга"

6. Түбән Кама шәһәрендә торып ижат итүче шагыйрьләр.

А) Разил Вәлиев
Б) Мария Логинова
В) Анастасия Усачёва
Г) Никифор Тукмачёв

7. Кайсы уен керәшен халкы уенына керми.

А) Балдак салыш
Б) Терсәк күрсәтү
В) Шома бас
Г) Ша
Д) Качышлы
Е) Торна

8. Керәшен исемнәре кайдан алынган

А) мөселман татарларыннан
Б) рус халкыннан
В) уйлап чыгарылган

-9. XVIII гасырда Татарстан җирлегендә яшәүче халыклар арасында нинди уен коралы киң таралыш тапкан ?
-А) гөслә;
-Б) балалайка;
-В) гармун
-Г) курай
10. Түбән Кама шәһәрен салганда юкка чыккан авыллар кайсысы?
А) Чәбья
Б) Балчыклы
В) Актүбә

Дөрес җаваплар:
1 – в; 2 – б; 3 – б; 4 – в; 5 – г; 6 – б,в,г; 7 – д; 8 – б; 9 – а; 10 – а, в.

Бәяләү критерийлары:

Дәрәҗә	
Югары	10 балл
Уртача	9- 5
Түбән	4 эзерәк

Агымдагы контроль

Максат: гомуми мәдәни мәнфәгатьләрне формалаштыру, укучыларның эмоциональ өлкәсен үстерү, фольклоротерапия чараларына социаль адаптация өчен шартлар тудыру.
Контроль формасы: иҗади эш.

Иҗади эш

Керәшен халкының җырлы-биюле уеннары:
“Алсу алма, кура җиләк, чияләр”
“Терсәк күрсәтү”
“Торналар”
“Җебегән”

Критерийлар	Түбән	Уртача	Югары
Башкаручының вокал мәгълүматлары	тавыш диапазоны түбән, яңгырашы начар, сулыш алуы дөрес түгел	тавыш диапазоны, яңгырашы уртача, сулышны дөрес ала	тавыш диапазоны, яңгырашы яхшы, сулышны дөрес ала
Сөйләм	Әдәби текстларны начар белә, артистлык элементлары юк	Әдәби текстларны белеп бетерми, артистлык элементлары	Әдәби текстларны яхшы белә, артистлык элементлары

		өлешчә	югары
Керәшен халык уеннарын башка халык уеннарыннан аеру	Керәшен халык уеннарын башка халык уеннарыннан начар аера	Керәшен халык уеннарын башка халык уеннарыннан өлешчә аера	Керәшен халык уеннарын башка халык уеннарыннан аера
Сәнгатле башкару дәрәҗәсе	Җыр һәм сөйләмне начар башкара, импровизация ясый белми	Җыр һәм сөйләмне уртача башкара, рольгә керми	Җыр һәм сөйләмне оригиналь башкара, импровизация ясый белә, рольгә керә

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

Арадаш контроль

Максат: гомуми мәдәни мәнфәгатьләрне формалаштыру, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү.
Контроль формасы

Иҗади эш
Урам җырлары. "Никрут көе"

Критерийлар	Түбән	Уртача	Югары
Башкаручының вокал мәгълүматлары	тавыш диапазоны түбән, яңгырашы начар, сулыш алуы дөрес түгел	тавыш диапазоны, яңгырашы уртача, сулышны дөрес ала	тавыш диапазоны, яңгырашы яхшы, сулышны дөрес ала
Сөйләм	Әдәби текстларны начар белә, артистлык элементлары юк	Әдәби текстларны белеп бетерми, артистлык элементлары өлешчә	Әдәби текстларны яхшы белә, артистлык элементлары югары
Керәшен	Керәшен	Керәшен	Керәшен халкының

халкының урам көйләренең башка көйләрдән аерымлыгы	халкының урам көйләрен башка көйләрдән начар аера	халкының урам көйләр башка көйләрдән өлешчә аера	урам көйләрен башка көйләрдән аера белә
Сәнгатле башкару дәрәҗәсе	Җыр һәм сөйләмне начар башкара, импровизация ясый белми	Җыр һәм сөйләмне уртача башкара, рольгә керми	Җыр һәм сөйләмне оригиналь башкара, импровизация ясый белә, рольгә керә

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

5нче ел укыту

Кереш контроль

Максат: балаларның үсеш дәрәҗәсен һәм аларның иҗади сәләтләрен билгеләү
Контроль формасы: иҗади эш.

Иҗади эш
Керәшен халкының “Май чабу” бәйрәмендә җырлана торган җырлары.

Критерийлар	Түбән	Уртача	Югары
Башкаручының вокал мәгълүматлары	тавыш диапазоны түбән, яңгырашы начар, сулыш алуы дөрес түгел	тавыш диапазоны, яңгырашы уртача, сулышны дөрес ала	тавыш диапазоны, яңгырашы яхшы, сулышны дөрес ала
Сөйләм	Әдәби текстларны начар белә, артистлык элементлары юк	Әдәби текстларны белеп бетерми, артистлык элементлары өлешчә	Әдәби текстларны яхшы белә, артистлык элементлары югары

Керәшен халык көйләрен танып белү	Керәшен халык көйләрен танып белми	Керәшен халык көйләрен өлешчә аера белә	Керәшен халык көйләрен башка халык көйләреннән аера
Сәнгатле башкару дәрәҗәсе	Җыр һәм сөйләмне начар башкара, импровизация ясый белми	Җыр һәм сөйләмне уртача башкара, рольгә керми	Җыр һәм сөйләмне оригиналь башкара, импровизация ясый белә, рольгә керә

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

Агымдагы контроль

-
Максат: гомуми мәдәни мәнфәгатьләрне формалаштыру, укучыларның үтелгән темалар буенча әзерлек сыйфатын бәяләү.
Контроль формасы: иҗади эш.

Иҗади эш

Керәшен халкының көнкүреш тәрбиясе:
- керәшен халык киемнәре
- ашлары, эчемлекләре;
- бизәнү әйберләре.

Критерийлар	**Түбән**	**Уртача**	**Югары**
Керәшен халык киемнәре	Керәшен халык киемнәрен башка халык киемнәреннән аермый	Керәшен халык киемнәрен башка халык киемнәреннән өлешчә аера	Керәшен халык киемнәрен башка халык киемнәреннән аера
Керәшен халкының ашлары һәм эчемлекләре	Керәшен халкының ашлары һәм эчемлекләрен башка халыкларныкынн	Керәшен халкының ашлары һәм эчемлекләрен башка халыкларныкынн	Керәшен халкының ашлары һәм эчемлекләрен башка халыкларныкынн

	ан аера белми	ан өлешчә аера белә	ан аера белә
Ашларны тәкъдим иткәндә башкарыла торган җыр һәм сүз сәнгате	Ашларны тәкъдим иткәндә башкарыла торган җыр һәм такмакларны начар белә	Ашларны тәкъдим иткәндә башкарыла торган җыр һәм такмакларны өлешчә белә	Ашларны тәкъдим иткәндә башкарыла торган җыр һәм такмакларны яхшы белә
Керәшен халкының бизәнү әйберләре	Керәшен халкының бизәнү әйберләрен башка халыкларныкынн ан начар аера	Керәшен халкының бизәнү әйберләрен башка халыкларныкынн ан өлешчә аера	Керәшен халкының бизәнү әйберләрен башка халыкларныкынн ан аера

Бәяләү критерийлары:
түбән – 1 балл
уртача – 2 балл
югары – 3 балл

Йомгаклау контроле

Максат: гомуми мәдәни мәнфәгатьләрне формалаштыру, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешү дәрәҗәсен билгеләү
Контроль формасы: йомгаклау бәйрәмендә катнашу.

Керәшен халкының “Олы көн” бәйрәмендә катнашу

Критерийлар	**Түбән**	**Уртача**	**Югары**
Башкаручының вокал мәгълүматлары	тавыш диапазоны түбән, яңгырашы начар, сулыш алуы дөрес түгел	тавыш диапазоны, яңгырашы уртача, сулышны дөрес ала	тавыш диапазоны, яңгырашы яхшы, сулышны дөрес ала
Сөйләм	Әдәби текстларны начар белә, артистлык элементлары юк	Әдәби текстларны белеп бетерми, артистлык элементлары өлешчә	Әдәби текстларны яхшы белә, артистлык элементлары югары
Логик элемтә	Логик элемтә төгәл түгел	Логик элемтә төгәл, ләкин өлешчә хаталар бар	Логик элемтә төгәл

Керәшен халык көйләрен танып белү	Керәшен халык көйләрен танып белми	Керәшен халык көйләрен өлешчә аера белә	Керәшен халык көйләрен башка халык көйләреннән аера
Сәнгатле башкару дәрәҗәсе	Җыр һәм сөйләмне начар башкара, импровизация ясый белми	Җыр һәм сөйләмне уртача башкара, рольгә керми	Җыр һәм сөйләмне оригиналь башкара, импровизация ясый белә, рольгә керә

Бәяләү критерийлары:

түбән – 1 балл

уртача – 2 балл

югары – 3 балл

КУЛЛАНМА ӘСБАПЛАР

Педагог куллана торган әдәбият исемлеге:

1. Буйлова Л. Н., Кленова Н.В. Дополнительное образование в современной школе. - М.: Сентябрь, 2014. – 192 с.
2. Татарстан Республикасынын Мәдәният Министрлыгы Татар дәүләт фольклор үзәге. Р.Г.Мөхәмәдова Керәшен татарлары киеме. Казан «Суз», 2011. – 98 б.
3. ”Нижнекаский район: проблемы истории и культуры”,Казань,2015
4. ”Хәтер китабы”, Казан, 2014
5. ”Алар илгә Җиңү алып кайтты” Казан,2012)
6. «Туганайлар» культура – агарту керәшен газетасы № 1, 3/ 2011ел
7. Ю.Г. Мөхәмәтшин. Татары –кряшены. Историко- этнографическое исследование материальной культуры. Середина XIX - начало XX в. Издательство «Наука», Москва, 1977.
8. Учебное издание Керәшен жыру әйтә. «Хәерле иртә» нәшрияты, Чаллы шәһәре,1999 4.Татар халык ижаты. Йола һәм уен җырлары. К.1980г (Татарское народное творчество. Обрядовые и игровые песни).
9. Гай Тагиров. 100 татарских фольклорных танцев. Казань, 1988г.
10. Кашипов М.Н. Җырлыйк та, бииктә. Поём и танцуем. Казань, 1988
11. Хайруллина А. Дөрес сөйләргә өйрәнегез.-Казан: Мәгариф нәшр., 1996.
12. Татар халык ижаты. Йола һәм уен җырлары. К.2015г
13. Уразман Р. Татар халкының йола һәм бәйрәмнәре.- Казан, 2016.- 56с
14. Мухаметшин Ю.Г. Татары – кряшены. Москва 2012.- 87с

Интернет чыганаклары

https://tatarica.org/ru/razdely/nauka/nauchnye-obshestva/obshestvo-izucheniya-tatarstana

https://urok.1sept.ru/статьи/649223/
https://yandex.ru/images/search?text
https://www.youtube.com/watch?v=B1H9sK7h_C4
https://uchi.ru/teachers/stats/main

Укучылар һәм ата – аналар өчен тәкъдим ителүче әсбаплар:

1. Гай Тагиров. 100 татарских фольклорных танцев. Казань, 1988г.
2. Кашипов М.Н. Жырлыйк та, бииктә. Поём и танцуем. Казань, 1988
3. Хайруллина А. Дөрес сөйләргә өйрәнегез.-Казан: Мәгариф нәшр., 1996.
4. Татар халык ижаты. Йола һәм уен җырлары. К.2015г
5. Уразман Р. Татар халкының йола һәм бәйрәмнәре.- Казан, 2016.- 56с
6..Мухаметшин Ю.Г. Татары – кряшены. Москва 2012.- 87с

КУШЫМТА 1.

Методик материаллар

“Керәшен фольклоры” өстәмә гомуми белем бирү программасының методик тәэмин ителеше

1нче ел укыту

№ п/ п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәле-лек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес.	фикер алышу	сөйләм, күрсәтмә - лелек,	таблицалар дидактик карточкалар	компьютер, интерактив такта	кереш дәрес, сорашу
2	Нәсел агачы-шәҗәрә.	практик	сөйләм, күрсәтмә - лелек, шәхси	схемалар, памятки, шаҗәрәләр	компьютер, интерактив такта	мөстәкыйль эш
3	Спорт-	уен	группа	мультмедий-	компьютер,	эшлекле уен

	сәламәтлек нигезе.		белән күнегүләр	ный материаллар	интерактив такта, спорт инвентарьлары	
4	Мин яратам сине , Татарстан!	сәяхәт	сөйләм, күрсәтмә -лелек, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү	мультмедий-ный материаллар, видеоязмалар	компьютер, интерактив такта	карточкалар белән эш
5	Туган ягым-горурлыгым!	конкурс	сөйләм, күрсәтмәлелек, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү, күзәтү	рәсемнәр, презентация	компьютер, интерактив такта	проект
6	Батырларга мәңгелекдан!	очрашу	сөйләм, күрсәтмә -лелек, фикер алышу, фронталь эш	презентация, видеоматериал	компьютер, интерактив такта	проект
7	Туган якның данлы шәхесләре.	иҗади очрашу	сөйләм, күрсәтмә -лелек, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү	презентация, видеоматериал, альбом, фотографияләр	компьютер, интерактив такта	иҗади эш
8	Нинди	экскурсия	сөйләм,	карточкалар,	компьютер	бирем

	гүзәл минем туган ягым!		күрсәтмә - лелек, фикер алышу, парларда эш	тестлар, рәсем-фотолар, презентация-лар		
9	Кыңгырау лы мәктәп еллары	традицион дәресләр, концерт	сөйләм, фикер алышу, күмәк-төркемнәрдә эш	күрсәтмәлелек, кроссвордлар, фотографияләр		аралашу
10	Үткәнен белмәгәннең – киләчәге юк!	бәхәс	сөйләм, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү	күрсәтмәлелек, видеоматериал	компьютер, интерактив такта	иҗади эш
11	Исемнәр ни сөйли?	иҗади бәйге	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, өлешчә-эзләүнү	презентация, видеоматериаллар, карточкалар	компьютер, интерактив такта	иҗади бәйге
12	Керәшен халкымның данлы йолалары	эшлекле уен, традицион дәресләр. лекция	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, группаларда эш	презентация, видеоматериаллар, фотографиялар	компьютер, интерактив такта	эшлекле уен
13	Музей эше нигезләре	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер	музей экспонатлары,	презентация, видеоматериаллар, фотографиял	компьютер	аралашу

		алышу, күмәк эш		ар		
14	Йомгаклау дәресе	Сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, шәхси эш	Тестлар, карточкалар, памяткалар	презентация, видеоматериаллар, фотографиялар	компьютер	тест

2нче ел укыту

№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәлелек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес. Юл йөрү кагыйдәләре буенча әңгәмә.	фикер алышу	сөйләм, күрсәтмә - лелек,	таблицалар дидактик карточкалар	компьютер, интерактив такта	кереш дәрес, сорашу
2	Минем гаиләм	катнаш дәрес, лекция, практик дәрес,	телдән әңгәмә, видеоматериаллар, иллюстрацияләр күрсәтү, күзәтү, практик эшләр	биремнәр белән карточкалар белән эшләү	компьютер, магнитафон	мөстәкыйль эш
3	Безнең мәктәп	дискуссияләр, , иҗади очрашу, концерт, репетиция	практик эш.	Фоторәсемнәр,	компьютер, магнитафон	эшлекле уен

4	Туган ягым табигате	практик дәрес, сәяхәт, экскурсия	телдән әңгәмә, текстны , йолаларны анализлау	эш дәфтәрләре, иҗади биремнәр, фоторәсемнәр,	компьютер	карточкалар белән эш
5	Туган ягым җәнлекләре	традицион дәрес, лекция, практик дәрес, ,экскурсия	күзәтү, күрсәтү, практик күнегүләр	фоторәсемнәр, эш дәфтәрләре, иҗади биремнәр,	компьютер	карточкалар белән эш
6	Микрорайонның күренекле кешеләре	иҗади очрашу, концерт, репетиция	күзәтү, күрсәтү, практик күнегүләр	карточкалар, тестлар, рәсем-фотолар, презентация-лар	компьютер	аралашу
7	Шәһәрем тарихы	катнаш дәрес, лекция, практик дәрес	телдән әңгәмә, текстны , йолаларны анализлау	эш дәфтәрләре, фоторәсемнәр	компьютер	рәсем бәйгесе
8	Тарих эзләре буйлап	традицион дәрес, лекция, практик дәрес, экскурсия	практик эшләр	эш дәфтәрләре, фоторәсемнәр, тест бланклары	компьютер	тест
9	Татарстан минем республикам	традицион дәрес, лекция, практик дәрес	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, видеоматериаллар	мультмедийный материаллар, видеоязмалар	компьютер	аралашу

			күрсәтү			
10	Спорт-сәламәтлек нигезе	традицион дәрес, лекция, практик дәрес, уен ярыш	телдән әңгәмә, күзәтү, практик эшләр	иҗади биремнәр, инструкцион карта, таблицалар,	компьютер	эшлекле уен
11	Бөек Җиңү	Реферат язу	сөйләм, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү	диагностик һәм иҗади биремнәр бланклары, фоторәсемнәр	компьютер	реферат язу
12	Йомгаклау	Сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, шәхси эш	Тестлар, карточкалар, памяткалар	диагностик һәм иҗади биремнәр бланклары, фоторәсемнәр	компьютер	иҗади эш

3нче ел укыту

№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәлелек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес. Юл йөрү буенча кагыйдәләре буенча әңгәмә.	фикер алышу	сөйләм, күрсәтмә - лелек	таблицалар дидактик карточкалар	компьютер, интерактив такта	тест
2	Татарстан – минем Республикам	традицион дәрес,катнаш дәрес,	уеннар, күнегүләр, проблемалы	эш дәфтәрләре, иҗади	компьютер, магнитафон	мөстәкыйль эш

		лекция, практик дәрес, диспут	ситуацияләрне чишү, диалог, телдән сөйләшү, әңгәмә музыка әсәренә анализ, видеоматериаллар, иллюстрацияләр күрсәтү, вокал-тренировка күнегүләре	биремнәр бланклары, биремнәр белән карточкалар, фоторәсемнәр		
3	Татарстанның күренекле мәдәният хезмәткәрләре	традицион дәрес, катнаш дәрес, лекция, практик дәрес, иҗади очрашу, репетиция	телдән сөйләшү, әңгәмә музыка әсәренә анализ, видеоматериаллар, иллюстрацияләр күрсәтү, вокал күнегүләре	диагностик һәм иҗади биремнәр бланклары, биремнәр белән карточкалар, фоторәсемнәр	• музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон •	аралашу
4	Керәшен гаиләсе	традицион дәрес, катнаш дәрес, лекция, практик дәрес, иҗади	телдән сөйләшү, әңгәмә музыка әсәренә анализ, видеоматериаллар,	биремнәр белән карточкалар, фоторәсемнәр	• музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	аралашу

		очрашу, репетиция	иллюстрацияләр күрсәтү, вокал күнегүләре			
5	Керәшеннәрнең көнкүреш тәрбиясе	традицион дәрес, катнаш дәрес, лекция, практик дәрес, иҗади очрашу, репетицияләр	телдән сөйләшү, әңгәмә музыка әсәренә анализ, видеоматериаллар, иллюстрацияләр күрсәтү, вокал күнегүләре	картиналар, фоторәсемнәр, дидактик карточкалар, белешмәлекләр, фәнни һәм махсус әдәбият, видеоязмалар, аудиоязмалар, мультимедиа материаллары	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	кече тест
6	Керәшен халкының авыз-тел иҗаты	традицион дәрес, катнаш дәрес, лекция, практик дәрес, иҗади очрашу, репетицияләр	музыка әсәренә анализ, видеоматериаллар, иллюстрацияләр күрсәтү, вокал күнегүләре	фәнни һәм махсус әдәбият, видеоязмалар, аудиоязмалар, мультимедиа материаллары	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	үзлектән эш, тыңлау
7	Табигать бәйрәмнәре һәм йолалар	традицион дәрес, катнаш дәрес, лекция, практик дәрес,	музыка әсәренә анализ, видеоматериаллар, иллюстрацияләр	фәнни һәм махсус әдәбият, видеоязмалар, аудиоязмалар,	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	үзлектән эш, тыңлау

		иҗади очрашу, репетиция-лар	күрсәтү, вокал күнегүләре	мультимедиа материаллар ы		
8	Табигать – безнең йортыбыз	традицион дәрес, катнаш дәрес, лекция, практик дәрес, иҗади очрашу, репетициял ар	музыка әсәренә анализ, видеоматер иаллар, иллюстраци яләр күрсәтү, вокал күнегүләре	фәнни һәм махсус әдәбият, видеоязма-лар, аудиоязма-лар, мультимедиа материалла-ры	музыкаль инструмент-лар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	үзлектән эш, тыңлау
9	Татарстан ның каһарманн ары	лекция, экскурсия, диспут, , иҗади очрашу, репетиция һ. Б. лар.	видеоматер иаллар, иллюстраци яләр	Эш дәфтәрләре, фоторәсем-нәр, таблицалар	компьютер, магнитофон	мөстәкыйль эш
10	Йомгаклау	Сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, шәхси эш	Тестлар, карточкалар	диагностик һәм иҗади биремнәр бланклары, фоторәсем-нәр	компьютер	иҗади эш

4нче ел укыту

№ п/ п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәле-лек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес. Юл йөрү буенча кагыйдәләре буенча әңгәмә.	фикер алышу	сөйләм, күрсәтмә - лелек	таблицалар дидактик карточкалар	компьютер, интерактив такта	кереш тест
2	Табигать байлыкл-ары	традицион дәрес, практик дәрес, экскурсия	сөйләм, күрсәтмәле лек, фикер алышу, видеомат-ериаллар күрсәтү	мультмедийный материаллар, видеоязма-лар, фоторәсем-нәр, биремнәр белән карточкалар	магнитофон	мөстәкыйль эш
3	Халкыбызның гореф- - гадәтләре.	иҗади очрашу, концерт, репетиция, иҗади очрашу	сөйләм, күрсәтмәле лек, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү, күзәтү	рәсемнәр, презентация	компьютер, интерактив такта	аралашу
4	Халык сагышы – биюле уеннарда	иҗади очрашу, репетиция	сөйләм, күрсәтмәле лек, фикер алышу, видеоматер	презентация, видеоматериал, диагностик һәм иҗади	компьютер, интерактив такта, станок	мөстәкыйль эш

			иаллар күрсәтү	биремнәр бланклары, фоторәсемнәр		
5	Халык язмышы – җыруда	иҗади очрашу, концерт, репетиция	сөйләм, күрсәтмә-лелек, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү	презентация, видеоматериал, диагностик һәм иҗади биремнәр бланклары, фоторәсем-нәр	компьютер, интерактив такта	иҗади эш
6	Керәшен халык биюләре	традицион дәрес, катнаш дәрес, лекция, практик дәрес, иҗади очрашу, репетицияләр	Халык биюләренә анализ, видеоматериаллар, иллюстрацияләр күрсәтү, бию күнегүләре	фәнни һәм махсус әдәбият, видеоязма-лар, аудиоязма-лар, мультимедиа материалла-ры	музыкаль инструмент-лар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнито-фон	үзлектән һәм иҗади эш
7	Табигать-нең яз, кыш,җәй, көз бәйрәмнә-ре һәм йолалары	традицион дәрес, иҗади,практик дәрес, уен, экскурсия	группа белән күнегүләр, телдән әңгәмә, күзәтү, практик эшләр	мультмедий-ный материаллар, иҗади биремнәр, инструкцион карта, таблицалар	музыкаль инструмент-лар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	эшлекле уен
8	Инстру-мент-кораллар.	практик дәрес, уен	әңгәмә, күзәтү, практик эшләр	иҗади биремнәр	музыкаль инструмент-лар, костюмнар, микрофон, компьютер,	үзлектән эш

					магнитофон	
9	Йомгаклау	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, шәхси эш	тестлар, карточкалар, памяткалар	диагностик һәм иҗади биремнәр бланклары, фоторәсем-нәр	компьютер	иҗади эш

5нче ел укыту

№ п/п	Бүлек	Шөгыль формалары	Укыту-тәрбия процессын оештыру алымнары һәм методлары	Күрсәтмәле-лек	Техник җиһазлау	Нәтиҗә ясау формалары
1	Кереш дәрес. Юл йөрү буенча кагыйдәләре буенча әңгәмә.	фикер алышу	сөйләм, күрсәтмә - лелек	таблицалар дидактик карточкалар	компьютер, интерактив такта	кереш тест
2	Татарстан минем республикам	катнаш дәрес,иҗади бәйге, экскурсия, практик дәрес	сөйләм, күрсәтмәлелек, фикер алышу, өлешчә-эзләнү	презентация, видеомате-риал	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	аралашу
3	Халкыбыз-ның гореф- - гадәтләре.	практик дәрес, экскурсия, күзәтү, лекция	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, парларда эш, видеоматер	карточкалар, тестлар, иҗади биремнәр	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	аралашу

			иаллар күрсәтү			
4	Керәшен-нәрнең көнкүреш тәрбиясе	катнаш дәрес, лекция, практик дәрес	телдән әңгәмә, видеоматериаллар, иллюстрацияләр күрсәтү, күзәтү, практик эшләр	схемалар, памятки, биремнәр белән эшләү	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	аралашу, үзлектән эш, иҗади эш
5	Керәшен халкының авыз-тел иҗаты	традицион дәрес, иҗади,практик дәрес, уен, экскурсия	группа белән күнегүләр, телдән әңгәмә, күзәтү, практик эшләр	мультмедий-ный материаллар, иҗади биремнәр, инструкцион карта, таблицалар	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	үзлектән эш
6	Табигать бәйрәмнәре һәм йолалары	Дискуссияләр, практик дәрес, лекция	сөйләм, фикер алышу, күмәк-төркемнәрдә эш, видеоматериаллар күрсәтү	күрсәтмәлелек, кроссвордлар, фотографияләр	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	эшлекле уен, үзлектән эш
7	Табигать – безнең йортыбыз	традицион дәрес, лекция, практик дәрес, экскурсия	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу, видеоматериаллар күрсәтү	Мультмедий-ный материаллар, видеоязма-лар	музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон, компьютер, магнитофон	реферат

8	Йомгаклау	практик эш	сөйләм, күрсәтмә - лелек, фикер алышу,		музыкаль инструментлар, костюмнар, микрофон,	Йомгаклау чыгышы - шәһәркүләм «Оло Көн» бәйрәмендә катнашу

1 нче ел укытуга календарь график

№ п/п	дәресне үткәрү вакыты		дәрес формасы	сәгать саны	дәрес темасы	үткәрү урыны	тикшерү ысулы
	План буенча	Фактагыча					
1			дәрес-презентация	2	**Кереш дәрес.** Кереш дәрес. Курсның максаты һәм бурычлары.Балалар белән танышу. Куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре. Берләшмәнең планы белән танышу.	БһЯИС 10 мәктәп	анкета
2			дәрес-практикум	2	**Нәсел агачы-шәҗәрә.**	БһЯИС 10 мәктәп	
3			дәрес-презентация	2	Шәҗәрәләрне өйрәнү тарихы	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
4			дәрес-презентация	2	Әни, әти ягыннан туганнар	БһЯИС 10 мәктәп	анкета
5			дәрес-практикум	2	Минем нәсел шәҗәрәм	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
6			дәрес-презентация	2	**Спорт-сәламәтлек нигезе.**	БһЯИС 10 мәктәп	кече-тест
7			консультация	2	Сәламәт булыйм дисәң...	БһЯИС 10 мәктәп	кече-тест
8			интеллектуаль уен	2	“Спорт һәм сәламәтлек”- интеллектуаль уен.	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
9			экскурсия	2	“Саф һава тәнгә дәва”- туган як табигатенә	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен

					экскурсия.		
10			дәрес-презентация	2	Шәһәрем спортсменнары.	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
11			дәрес-презентация	2	**Мин яратам сине , Татарстан!**	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
12			дәрес-презентация	2	Керәшен милләте – горур халык ул.	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
13			интеллектуаль уен	2	Керәшен халкының милли йолалары	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
14			дәрес-презентация	2	Татарстанның мәдәният учагы	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
15			дәрес-презентация	2	Татарстан –мөстәкыйль дәүләт	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
16			дәрес-практикум	2	“Туган ягым”- Татарстан гимны	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
17			дәрес-презентация	2	**Туган ягым-горурлыгым!**	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
18			дәрес-презентация	2	Түбән Камада архитектура истәлекләре	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
19			дәрес-презентация	2	Түбән Камадан чыккан бөек шәхесләр	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
20			дәрес-презентация	2	Түбән Кама –спорт сөючеләр үзәге	БһЯИС 10 мәктәп	проект
21			дәрес-презентация	2	Түбән Кама зур тарихлы шәһәр	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
22			диспут	2	"Туган ягым табигате”	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
23			дәрес-презентация	2	**Батырларга мәңгелек дан!**	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
24			дәрес-презентация	2	“Алар Җиңү китерде!”- шәһәребезнең сугыш ветераннары турында.	БһЯИС 10 мәктәп	проект
25			дәрес-презентация	2	“Алар Җиңү китерде!”	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш

26			конференция	2	“Картаймагыз әле,ветераннар!”	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
27			дәрес-презентация	2	Якташыбыз, Советлар Союзы Герое Никита Федорович Кайманов	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
28			дәрес-презентация	2	“Әфганстан – йөрәк ярасы”- Әфган сугышы батырлары турында	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
29			дәрес-презентация	2	Чечен сугышы .Анда катнашкан батыр якташларыбыз	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
30			дәрес-практикум	2	Муса Җәлил иҗаты	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
31			экскурсия	2	“Туган якны өйрәнү” музеена экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
32			конференция	2	**Туган якның данлы шәхесләре.**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
33			дәрес-презентация	2	Шәһәребез рәссамы - Әхсән Фәтхетдинов иҗаты белән танышу	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
34			дәрес-презентация	2	Никифор Тукмачёв иҗаты	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
35			дәрес-презентация	2	Бакый Урманче Идрис улы иҗаты	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
36			дәрес-практикум	2	Гадулла Тукай иҗаты	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
37			дәрес-практикум	2	Анастасия Усачёва иҗаты	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
38			дәрес-практикум	2	Разил Вәлиев иҗаты	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
39			дәрес-презентация	2	Николай Василий улы Лемаев	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
40			дәрес-практикум	2	Мария Логинова иҗаты	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
41			дискуссия	2	Туган ягы кирәк кешегә	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге

42			дәрес-презентация	2	**Нинди гүзәл минем туган ягым!**	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
43			дәрес-презентация	2	Онытылмас шәһәрем - Түбән Кама.	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
44			дәрес-презентация	2	Изгеләр чишмәсе	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
45			дискуссия	2	Шәһәремнең бүгенгесе һәм киләчәге	БһЯИС 10 мәктәп	проект
46			дәрес-презентация	2	Түбән Кама—яшьлек каласы	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
47			дәрес-презентация	2	**Кыңгыраулы мәктәп еллары**	БһЯИС 10 мәктәп	кече-тест
48			дәрес-презентация	2	Мәктәпнең беренче укытучылары	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
49			дәрес-практикум	2	Мәктәп тарихы	БһЯИС 10 мәктәп	проект
50			диспут	2	Мәктәпнең үткәне, бүгенгесе, киләчәге	БһЯИС 10 мәктәп	проект
51			дәрес-презентация	2	Гыйльми кешеләр тормышы	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
52			дәрес-презентация	2	Мәктәбем укытучылары	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
53			дискуссия	2	Яраткан фәнем	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
54			дәрес-презентация	2	**Үткәнен белмәгәннең – киләчәге юк!**	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
55			дәрес-практикум	2	Архитектура истәлекләре	БһЯИС 10 мәктәп	кече- тест
56			семинар	2	Тарихи ядкарьләр	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
57			экскурсия	2	“Туган якны өйрәнү” музеена экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	зачёт
58			дәрес-практикум	2	Шәһәрнең чиркәүе	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге

59			дәрес-практикум	2	“Шәһәрем элек һәм хәзер”	БһЯИС 10 мәктәп	проект
60			дәрес-практикум	2	**Исемнәр ни сөйли?**	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
61			дәрес-практикум	2	Шәһәребездәге промышленность предприятиеләре,сәүдә нокталары,Мәгариф,спорт,сәнгать учаклары исемнәренең аталышы, мәгънәсе.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
62			дискуссия	2	“Исемнәр дөньясында”	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
63			дәрес-презентация	2	**Халкымның данлы йолалары**	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
64			дәрес-презентация	2	Милли һәм дини бәйрәмнәребез	БһЯИС 10 мәктәп	мөстәкыйль эш
65			уен	2	Шәһәрем йолалары һәм гореф -гадәтләре	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
66			уен	2	Борынгы уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
67			дәрес-практикум	2	**Музей эше нигезләре**	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
68			дәрес-презентация	2	Музейлар тарихы	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
69			дәрес-презентация	2	Музейларыбыз – белем һәм тәрбия үзәге	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
70			дәрес-практикум	2	Музей бүлекләре	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
71			дәрес-практикум	2	Музейдагы иң кыйммәтле экспонатлар	БһЯИС 10 мәктәп	проект
72			дәрес-зачёт	2	**Йомгаклау дәресе** Юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау	БһЯИС 10 мәктәп	зачёт

2 нче ел укытуга календарь график

№ п/п	дәресне үткәрү вакыты		дәрес формасы	сәгать саны	дәрес темасы	үткәрү урыны	тикшерү ысулы
	План буенча	Фактагыча					
1			дәрес-презентация	3	**Кереш дәрес.** Кереш дәрес. Курсның максаты һәм бурычлары.Балалар белән танышу. Куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре. Берләшмәнең планы белән танышу.	БһЯИС 10 мәктәп	Анкета
2			дәрес-практикум	3	**Минем гаиләм** ,гаилә әгъзаларының хокуклары һәм вазыйфалары	БһЯИС 10 мәктәп	әңгәмә
3			дәрес-презентация	3	Үзара мөнәсәбәтләр, гаиләдә мәхәббәт, дуслык	БһЯИС 10 мәктәп	анкета
4			дәрес-практикум	3	Минем нәсел шәҗәрәм. Рәсем конкурсы «Бередә минем әнием һәм әтием».	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
5			интеллектуаль уен	3	Ата-аналар, әби-бабайлар уеннары	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
6			дәрес-презентация	3	**Безнең мәктәп.** Мәктәп-безнең өчен, без – мәктәп өчен	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
7			дәрес-презентация	3	Безнең эш- мәктәп өчен шатлык	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
8			экскурсия	3	Кабинетлар буйлап экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
9			экскурсия	3	Мәктәп музеена экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
10			экскурсия	3	Мәктәп китапханәсенә экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
11			дәрес-практикум	3	**Туган ягым** табигате	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу

12			дәрес-презентация	3	Табигать материалларыннан поделкалар	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
13			дәрес-презентация	3	Көзен дару үләннәре һәм ашый торган үсемлекләр	БһЯИС 10 мәктәп	Кроссворд чишү
14			диспут	3	Көзге табигать мизгелләре	БһЯИС 10 мәктәп	рәсемнәр ясау
15			дәрес-практикум	3	Табигый материаллардан поделкалар ясау	БһЯИС 10 мәктәп	Поделкалар ясау
16			экскурсия	3	Шәһәр музеена экскурсия. Экспозиция «Безнең як кошлары».	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия
17			дәрес-презентация	3	Кыргый һәм йорт җәнлекләре	БһЯИС 10 мәктәп	Пазллар җыю
18			дәрес-презентация	3	**Туган ягым җәнлекләре**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
19			дәрес-практикум		кыргый һәм йорт хайваннары ничек кышка әзерләнәләр	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
20			экскурсия	3	ДЭБЦ га экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
21			конференция	3	Минем дустым. Минем өй хайваны	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
22			дәрес-презентация	3	безнең җирлектә яшәүче балыклар	БһЯИС 10 мәктәп	әңгәмә
23			дәрес-практикум	3	Табигать һәм безнең сәламәтлек	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
24			дәрес-практикум	3	Бәйрәмнәр тарихы	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
25			дәрес-презентация	3	Тыюлыклар, милли парклар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
26			экскурсия	3	Урманга экскурсия, хайваннарны, җәнлекләрне күзәтү	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия

27			дәрес-презентация	3	**Микрорайонның күренекле кешеләре**	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
28			экскурсия	3	Шәһәр китапханәсенә экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия
29			экскурсия	3	Микрорайон урамнары буйлап экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия
30			дәрес-презентация	3	Микрорайонның атаклы кешеләре турында презентация ясау	БһЯИС 10 мәктәп	кече-тест
31			экскурсия	3	Нефтехимиклар паркына экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия
32			диспут	3	Микрорайоннын тарихи төзелешләре	БһЯИС 10 мәктәп	проект
33			экскурсия	3	Ялкын клубына экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
34			экскурсия	3	Гаилә паркына экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
35			дәрес-презентация	3	**Шәһәрем тарихы**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
36			семинар	3	Вахитов исемендәге урам	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
37			дәрес-презентация	3	Гагарин исемендәге урам Тынычлык исемендәге урам Ф. Табеев исемендәге урам	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
38			дискуссия	3	Микрорайоннын геройлары	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
39			дәрес-презентация	3	Урам макетлары ясау	БһЯИС 10 мәктәп	мөстәкыйль эш
40			уен	3	**Тарих эзләре буйлап**	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен

41			дәрес-презентация	3	Шәһәр һәйкәлләре	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
42			дәрес-презентация		Тарих битләреннән югалып баручылар авыллар д. Ахтуба, Чабья	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
43			дәрес-презентация	3	Сүбәләк урамы	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
44			дәрес-презентация	3	Корабельная роща тарихы	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
45			дәрес-презентация	3	**Татарстан минем республикам**	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
46			дәрес-практикум	3	Альбом төзү “ Татарстан буйлап”	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
47			уен	3	Халык җырлары, уеннары,биюләре	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
48			дәрес-презентация	3	Г.Тукай һәм безнең республика	БһЯИС 10 мәктәп	кече-тест
49			дәрес-презентация	3	Татарстан мәчетләре	БһЯИС 10 мәктәп	әңгәмә
50			дәрес-презентация	3	Татарстан музейлары	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
51			дәрес-презентация	3	Татарстаннын елгалары, күлләре, таулары	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
52			дәрес-презентация	3	Татарстанның урманнары, җәнлекләре, кошлары	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
53			дәрес-презентация	3	Татарстанның осталары	БһЯИС 10 мәктәп	әңгәмә
54			экскурсия	3	32 нче мәктәп музеена экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия
55			дәрес-презентация	3	**Спорт – сәламәтлек нигезе**	БһЯИС 10 мәктәп	әңгәмә

56			дәрес-презентация	3	Шәһәребез спортчылары	БһЯИС 10 мәктәп	проект
57			уен	3	Уен “Кем тизрәк”	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
58			уен	3	Сәламәтлек иленә сәяхәт - уен	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
59			дискуссия	3	Сәламәтлек өчен нәрсәләр зарарлы	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
60			дәрес-презентация	3	Туклану һәм сәламәтлек	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
61			дәрес-проект	3	Проект : “Сәламәтлек һәм спорт”	БһЯИС 10 мәктәп	проект
62			квн- уен	3	Сәламәтлегебез үз кулыбызда - КВН	БһЯИС 10 мәктәп	квн
63			дәрес-практикум	3	Хәрәкәттә – бәрәкәт, уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
64			экскурсия	3	Шәһәребездәге спорт мәйданчыкларына экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия
65			дәрес-практикум	3	Спорт белән шөгыльләнү	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
66			дәрес-презентация	3	**Бөек Җиңү**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
67			дискуссия	3	Минем бабай - герой	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
68			дәрес-практикум	3	Рәсем конкурсы “Җиңү көне”	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
69			дискуссия	3	Ветераннар белән очрашу	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
70			кино карау	3	Герой-пионерлар турында кино карау	БһЯИС 10 мәктәп	кино
71			экскурсия	3	Мәңгелек ут янына экскурсия	БһЯИС 10 мәктәп	экскурсия
72			дәрес-практикум	3	**Йомгаклау дәресе**, юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш

3 нче ел укытуга календарь график

№ п/п	дәресне үткәрү вакыты		дәрес формасы	сәгать саны	дәрес темасы	үткәрү урыны	тикшерү ысулы
	План буенча	Фактагыча					
1			дәрес-презентация	3	**Кереш дәрес.** Кереш дәрес. Курсның максаты һәм бурычлары.Балалар белән танышу. Куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре. Берләшмәнең планы белән танышу.	БһЯИС 10 мәктәп	анкета
2			дәрес-презентация	3	**Татарстан минем республикам**	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
3			дәрес-практикум	3	Республика символлары	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
4			дәрес-презентация	3	Керәшеннәрнең Дәүләт фольклор ансамбле“Бермәнчек”, фольклор ансамбле “Сәлам”	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
5			дәрес-презентация	3	Татарстан музейлары	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
6			дәрес-практикум	3	Альбом төзү “Татарстан буйлап”	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
7			дәрес-презентация	3	**Татарстанның күренекле мәдәният хезмәткәрләре**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
8			дәрес-презентация	3	Керәшен халык шагыйрьләре Гәрәй Рәхим, Никифор Тукмачёв, Анастасия Усачёватормышлары һәм ижаты	БһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
9			дәрес-презентация	3	Халык артистларының сәхнә ижаты. Раиса Тимофеева, Аграфена Васильева, Георгий Ибушев, Галина	БһЯИС 10 мәктәп	

					Казанцева, Виталий Агапов, ВадимЗахаров		
10			дәрес-презентация	3	Керәшен халык спектакле “Гөргери кияү ” әсәре, рольләр	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
11			дәрес-презентация	3	Күренеш сәхнәләштерү	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
12			дәрес-презентация	3	**Керәшен гаиләсе**	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
13			дәрес-презентация	3	Гаилә ыруы-шәҗәрәләренең булуы.	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
14			дәрес-презентация	3	Туганлык терминнары, кушаматлары	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
15			диспут	3	Туганнарның хәлен белешү чаралары: күрешү, хат язу, телефон, интернет аша сөйләшү .	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
16			дәрес-презентация	3	Карамалардан Әби,бабай, ерак әби, ерак бабай курчаклары ясау	БhЯИС 10 мәктәп	альбом карау, иҗади эш
17			дәрес-презентация	3	**Керәшеннәрнең көнкүреш тәрбиясе**	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
18			дәрес-презентация	3	Ир-егетләр киеме.	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу, күргәзмә карау
19			Экскусия	3	Хатын-кызлар киеме.	БhЯИС 10 мәктәп	күргәзмә карау, аралашу
20			дәрес-практикум	3	Тукыма үрнәкләре, күргәзмә оештыру	БhЯИС 10 мәктәп	күргәзмә карау
21			Экскурсия	3	Керәшен халкы киеменең башка халыклар киеменнән аерымлылыгы	БhЯИС 10 мәктәп	күргәзмә карау
22			дәрес-практикум	3	Савытсабаларга салынган бизәкләренең әһәмияте. Рәсем төшерү.	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
23			дәрес-практикум	3	Керәшен халык ашлары	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
24			дәрес-презентация	3	**Керәшен халкының авыз-тел иҗаты**	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
25			дәрес-	3	Балалар фольклоры	БhЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш

			презентация				
26			дәрес-презентация	3	Борынгы уеннар.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
27			дәрес-презентация	3	Рифмалы һәм шаян такмаклар өйрәнү	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, карточкалар белән эш
28			дәрес-практикум	3	“Нардуган” бәйрәмен сәхнәләштерү (сүзләрне тарату)	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
29			дәрес-практикум	3	“Нардуган” бәйрәмен сәхнәләштерү (текст өстендә эш)	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
30			дәрес-презентация	3	“Нардуган” бәйрәмен сәхнәләштерү(хәрәкәтләр белән кабатлау)	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
31			дәрес-практикум	3	“Нардуган” бәйрәме. Күрәзәле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
32			дәрес-практикум	3	“Нардуган” бәйрәмен сәхнәләштерү (балалар алдында чыгыш)	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
33			дәрес-презентация	3	Теләк-юраулар. Бишек җырулары	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
35			дәрес-презентация	3	Халыкның героик әсәрләре. Өзекләр	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
36			дәрес-презентация	3	“Менделеевск ягы Исе Гришкиноаулынын“биюл әрен өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
37			дәрес-презентация	3	Тыпырдап биюләр. Аяк позицияләрен өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
38			дәрес-презентация	3	“Тугай, тугай” җыруын өйрәтү Сулыш, тавышны дөрес алу	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
39			диспут	3	“Пурт – Артур” җырын тыңлау һәм җырлау	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
40			дәрес-презентация	3	“ Гөмбәй буйлары – керәшен ауллары” җыруын өйрәнү	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, иҗади эш
41			дәрес-презентация	3	“ Ак калпак –зәнгәр шәл” җыруын өйрәнү	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, иҗади эш
42			дәрес-презентация	3	“Урам кое” Җыруы сүзләр өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, иҗади эш
43			дәрес-	3	Өйрәнгән җырларны кабатлау	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш

			практикум				
44			дәрес-презентация	3	**Табигать бәйрәмнәре һәм йолалар**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
45			дәрес-презентация	3	Сынамышлар	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
46			дәрес-презентация	3	“Терсәк күрсәтү» уенын өйрәтү.	БһЯИС 10 мәктәп	реферат
47			дәрес-практикум	3	«Җебегән» уенын өйрәтү.Рәсемнәр төзү	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
48			дискуссия	3	«Торналар» уенын өйрәтү.Рәсемнәр төзү, сүзләр өйрәнү	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
49			дәрес-презентация	3	«Йолдызлар» уенын өйрәтү.Рәсемнәр төзү, сүзләр өйрәнү	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
50			дәрес-презентация	3	«Алсу алма, кура җиләк, чияләр” уенын өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
51			дәрес-практикум	3	Инструментларда уйнау: кашыклар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
52			дәрес-практикум	3	Инструментларда уйнау: кашыклар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
53			дәрес-презентация	3	“Микайле” бәйрәмендә рәт җырлары, уеннар.	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
54			дәрес-практикум	3	“Микайле” бәйрәмендә рәт җырулары, уеннар.	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
55			дәрес-презентация	3	“Кышкы Микула” бәйрәмендә уен җыруы.	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
56			дәрес-презентация	3	“Раштуа” бәйрәме өчен сүзләр, җырлар, уеннар.	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
57			дәрес-презентация	3	“Нардуган” бәйрәме өчен сүзләр, җырлар, күрәзәле уеннар.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
58			дәрес-практикум	3	“Май чабу” бәйрәме, сүзләр, җырулар, уеннар, тәбекмәк пешерергә өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
59			дәрес-презентация	3	“Оло Көн” бәйрәменә “Күкәй җыю”йоласын өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш

60			уен	3	Язгы бәйрәмнәр .“Оло Көн” бәйрәме өчен сүзләр, җырлар, уеннар өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
61			дәрес-презентация	3	“Оло Көн” бәйрәме өчен сүзләр, җырлар, уеннар өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
62			дәрес-презентация	3	“Оло Көн” бәйрәме өчен сүзләр, җырлар, уеннар өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
63			дәрес-презентация	3	Җәйге сынамышлар	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
64			уен	3	Җәйге бәйрәмнәр. “Ивану”-бәйрәме уеннары һәмҗырулары.	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
65			дәрес-презентация	3	Җәйге бәйрәмнәр. “Ивану”- бәйрәме уеннары һәмҗырулары.	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
66			дәрес-презентация	3	“Питрау”-чәчәк бәйрәме уеннары һәм җырулары.	БhЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
67			дәрес-презентация	3	“Питрау”-чәчәк бәйрәме һәм аларның сынамышларга таянуы.	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
68			дәрес-презентация	3	“Спас”-бәйрәме һәм аларның сынамышларга таянуы.	БhЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
69			дәрес-презентация	3	“Спас”-бәйрәме һәм аларның сынамышларга таянуы.	БhЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
70			дәрес-практикум	3	Үткәннәрне кабатлау	БhЯИС 10 мәктәп	әңгәмә, аралашу
71			дәрес-презентация	2	**Татарстанның каһарманнары** 1941-1945 елБөек Ватан сугышында керәшен халык геройләре: Токарликов Н.Е, Тапиков С.М.,Столяров Н.Г., Максимов И.Т., Кузьмин М.К,Орлов Н.С.НовиковП.Г.,ГаврилоовП.М.,ФедоровИ.М. Антонов А.И. Санфирова О.А. Карбышев Д.М.,	БhЯИС 10 мәктәп	әңгәмә
72			дәрес-практикум	2	Йомгаклау дәресе, юл йөрү кагыйдәләрен кабатлау	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш

						BһЯИС 10 мәктәп	

4 нче ел укытуга календарь график

№ п/п	дәресне үткәрү вакыты		дәрес формасы	сәгать саны	дәрес темасы	үткәрү урыны	тикшерү ысулы
	План буен-ча	Фактагыча					
1			дәрес-презентация	3	**Кереш дәрес.** Кереш дәрес. Курсның максаты һәм бурычлары.Балалар белән танышу. Куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре. Берләшмәнең планы белән танышу.	BһЯИС 10 мәктәп	анкета
2			дәрес-презентация	3	**Табигать байлыклары**	BһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
3			дәрес-практикум	3	Казылма байлыкларны танып белү. Табигать байлыкларын саклау	BһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
4			дәрес-практикум	3	Үз күзәтүләреңнән календарь төзү.	BһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
5			дәрес-презентация	3	Үз күзәтүләреңнән сынамышлар өйрәнү, белү.	BһЯИС 10 мәктәп	кече-тест
6			дәрес-презентация	3	**Халкыбызның гореф- -гадәтләре.**	BһЯИС 10 мәктәп	аралашу
7			дәрес-презентация	3	“Покрау” бәйрәме. Сынамышлар өйрәнү, уеннар,игеннән җыеп алган муллыкны белү.	BһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш, иҗади эш
8			дәрес-презентация	3	“Пыкрау” бәйрәменең гореф- -гадәтләре. Көзне озату – кышны каршылау.	BһЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
9			дәрес-презентация	3	“Пыкрау” бәйрәменең гореф- -гадәтләре. Килен килешү.	BһЯИС 10 мәктәп	аралашу

10			дәрес-презентация	3	“Пыкрау” бәйрәменең гореф- -гадәтләре. Яшь этәч сую, бөкере пешерү.	БһЯИС 10 мәктәп	Видеоязма карау
11			дәрес-презентация	3	**Халык сагышы – биюле уеннарда**	БһЯИС 10 мәктәп	Видеоязма карау
12			дәрес-презентация	3	Җырлы – биюле уеннар “Уйын әйтү ” җыруын өйрәтү	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
13			дәрес-презентация	3	“Уйын әйтү ” җыруын өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
14			дәрес-презентация	3	“Уйын әйтү ” җырын өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
15			дәрес-презентация	3	Аяк позицияләре, тыпырдаулар өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
16			дәрес-презентация	3	Аяк позицияләре, тыпырдаулар өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
17			дәрес-презентация	3	“Алсу алма, кура җиләк, чияләр”.	БһЯИС 10 мәктәп	альбом карау, аралашу
18			диспут	3	Сүзләрне дөрес итеп өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, практик эш
19			дәрес-практикум	3	“Терсәк күрсәтү» уенын өйрәнү.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, практик эш
20			дәрес-практикум	3	“Терсәк күрсәтү» уенын өйрәтү..	БһЯИС 10 мәктәп	Аралашу
21			дәрес-практикум	3	«Җебегән» уенын өйрәтү.Рәсемнәр төзү, сүзләр өйрәнү	БһЯИС 10 мәктәп	Аралашу
22			дәрес-практикум	3	Өйрәнгән уеннарны кабатлау	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, практик эш
23			дәрес-презентация	3	**Халык язмышы – җыруда**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
24			дәрес-практикум	3	Түбән Кама Чабья аулының “Урам кое” җырын өйрәтү Сулыш, тавышны дөрес алу	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, карточкалар белән эш
25			дәрес-практикум	3	Түбән Кама Чабья аулының “Урам кое” җырын өйрәнү Сулыш, тавышны дөрес алу	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
26			дәрес-	3	Сүзләр дөрес өйрәнү. Сулыш, тавышны дөрес	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш

			практикум		алу		
27			дәрес-практикум	3	Кашыклар, инструментлар кушу	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
28			дәрес-практикум	3	Рифмалы такмаклар. Тыңлау һәм җырлау, өйрәнү	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
29			дәрес-презентация	3	Такмаклар өйрәнү	БhЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
30			дәрес-презентация	3	Такмаклар өйрәнү (шаян һәм рифмалы)	БhЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
31			дәрес-презентация	3	Такмаклар өйрәнү (шаян һәм рифмалы)	БhЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
32			дәрес-практикум	3	Түбән Кама Чабья аулы “Урам кое”	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
33				3	Түбән Кама Чабья аулы “Урам кое”	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
34			дәрес-презентация	3	Түбән Кама Чабья аулы “Урам кое”	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
35			дәрес-практикум	3	Түбән Кама Чабья аулы “Урам кое”	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
36			дәрес-практикум	3	Өйрәнгән җырларны кабатлау	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
37			дәрес-практикум	3	**Керәшен халык биюләре**	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
38			дәрес-презентация	3	Аяк позицияләре, санны тоту, тыпырдаулар өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
39			дәрес-презентация	3	“Менделеевск ягы Исе Гришкино аулынын“ биюләрен өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
40			дәрес-презентация	3	Аяк позицияләре, санны тоту, тыпырдаулар өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
41			дәрес-презентация	3	“Менделеевск ягы Исе Гришкино аулынын“ биюләрен өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
42			экскурсия	3	“Менделеевск ягы Исе Гришкино аулынын“ биюләрен өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
43			диспут	3	“Менделеевск ягы Исе Гришкино аулынын“	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш

					биюләрен өйрәнү.		
44			дәрес-презентация	3	“Менделеевск ягы Исе Гришкино аулынын“ биюләрен өйрәнү.	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
45			дәрес-презентация	3	**Табигатьнең яз, кыш, җәй, көз бәйрәмнәре һәм йолалары**	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
46			дәрес-презентация	3	Язгы бәйрәмнәр .“Оло Көн” бәйрәме	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
47			дәрес-презентация	3	“Оло Кон» Күкәй тәгәрәтү уены	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
48			дәрес-презентация	3	“Чеби черляту” ойрэну. сәхнәләштерү	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
49			дәрес-презентация	3	“Чеби черляту” ойрэну. сәхнәләштерү	БhЯИС 10 мәктәп	реферат
50			дәрес-практикум	3	“Чеби черляту” ойрэну. сәхнәләштерү	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
51			дискуссия	3	“Чеби черляту” ойрэну. сәхнәләштерү	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
52			уен	3	“Чеби черляту” ойрэну Ныгыту	БhЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
53			уен	3	“Чеби черляту” ойрэну Ныгыту	БhЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
54			уен	3	“Чеби черляту”. Чыгыш ясау.	БhЯИС 10 мәктәп	мөстәкыйль эш
55			дәрес-презентация	3	«Тручын»-яфрак бәйрәме. “Каен башы бяйляу”йоласы	БhЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
56			дәрес-презентация	3	«Тручын»-яфрак бәйрәме. “Каен башы бяйляу”йоласы	БhЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
57			дәрес-презентация	3	“Каен башы бяйляу” йоласы, жыру.	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
58			дәрес-презентация	3	“Каен башы бяйляу” йоласы, жыру	БhЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
59			дәрес-практикум	3	“Каен башы бяйляу” йоласы, жыру	БhЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
60			дәрес-презентация	3	“Каен башы бяйлү” йоласы, жыру	БhЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен

61			дәрес-практикум	3	“Ивану”. Ботка пешерү, су коену, ут аша сикерү йоласы	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
62			дәрес-презентация	3	“Ивану”. Ботка пешерү, су коену, ут аша сикерү йоласы	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
63			дәрес-презентация	3	“Ивану”. Ботка пешерү, су коену, ут аша сикерү йоласы	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
64			уен	3	“Ивану”. Ботка пешерү, су коену, ут аша сикерү йоласы	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
65			уен	3	“Питрау”-чәчәк бәйрәме уеннары һәм җырулары.	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
66			уен	3	Чәчәклрдән чәчкә үрү	БhЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
67			дәрес-презентация	3	**Инструмент - кораллар**.	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
68			дәрес-презентация	3	Инструментларда уйнау: кашыклар	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
69			дәрес-презентация	3	Сыбызгы, шалтыравык, маракас	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
70			дәрес-презентация	3	Сыбызгы, шалтыравык, маракас	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
71			дәрес-презентация	3	Сыбызгы, шалтыравык, маракас	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
72			дәрес-практикум	3	**Йомгаклау дәресе**	БhЯИС 10 мәктәп	Аралашу, практик эш

5 нче ел укытуга календарь график

№ п/п	**дәресне үткәрү вакыты**		**дәрес формасы**	**сәгать саны**	**дәрес темасы**	**үткәрү урыны**	**тикшерү ысулы**
	План буенча	**Фактагыча**					
1			дәрес-презентация	3	**Кереш дәрес.** Кереш дәрес. Курсның максаты һәм бурычлары.Балалар белән танышу. Куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре.	БhЯИС 10 мәктәп	анкета

					Берләшмәнең планы белән танышу.		
2			дәрес-презентация	3	**Татарстан минем республикам**	БhЯИС 10 мәктәп	
3			экскурсия	3	Изге чишмәләрне саклап калу.	БhЯИС 10 мәктәп	экскурсия
4			дәрес-презентация	3	Республика символлары	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
5			дәрес-презентация	3	Керәшен милләте – горур халык ул.	БhЯИС 10 мәктәп	карточкалар белән эш
6			дәрес-презентация	3	Керәшен халкының милли йолалары	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
7			дәрес-презентация	3	Татарстанның мәдәният учагы	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
8			дәрес-презентация	3	“Туган ягым”- Татарстан гимны	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу, практик эш
9			дәрес-презентация	3	Түбән Камада архитектура истәлекләре	БhЯИС 10 мәктәп	видеоязма карау
10			дәрес-презентация	3	Түбән Камада архитектура истәлекләре	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
11			дәрес-презентация	3	Түбән Камадан чыккан бөек шәхесләр	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
12			дәрес-презентация	3	Түбән Кама –спорт сөючеләр үзәге	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
13			дәрес-презентация	3	Түбән Кама зур тарихлы шәһәр	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу
14			дәрес-презентация	3	Түбән Кама зур тарихлы шәһәр	БhЯИС 10 мәктәп	практик эш
15			дәрес-презентация	3	**Халкыбызның гореф- -гадәтләре.**	БhЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
16			дәрес-презентация	3	“Питрау” бәйрәме. Сынамышлар өйрәнү, уеннар	БhЯИС 10 мәктәп	альбом карау, карточкалар белән эш
17			диспут	3	“Питрау” бәйрәменең гореф- -гадәтләре.	БhЯИС 10 мәктәп	аралашу

18			дәрес-презентация	3	“Питрау” бәйрәменең горефгадәтләре. Җәйне озату-көзне каршылау.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
19			дәрес-практикум	3	Җәйне озату-көзне каршылау.	БһЯИС 10 мәктәп	рәсемнәр ясау
20			дәрес-презентация	3	Җәйне озату-көзне каршылау. Чәчәкләр, үләннәр жыю.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
21			дәрес-презентация	3	“Питрау” бәйрәменең йолалары, җырлары	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
22			дәрес-практикум	3	“Питрау” бәйрәменең йолалары, җырлары	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
23			дәрес-практикум	3	**Керәшеннәрнең көнкүреш тәрбиясе**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
24			дәрес-презентация	3	Туй йоласын аңлату	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, альбом, фотолар карау
25			дәрес-презентация	3	Туйда ирләр һәм хатын-кызлар киеме.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу, альбом, фотолар карау, музей экспонатлары белән танышу
26			дәрес-практикум	3	Килен, кияу жырулары	БһЯИС 10 мәктәп	күргәзмә карау
27			дәрес-практикум	3	Туй такмаклары	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
28			дәрес-практикум	3	Туй такмаклары	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
29			дәрес-практикум	3	Туй такмаклары	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
30			дәрес-практикум	3	Керәшен халык ашлары. Юка пешерү.	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш.
31			дәрес-практикум	3	**Керәшен халкының авыз-тел иҗаты**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
32			дәрес-практикум	3	Түбән Кама керәшен халык ансамбле “Сурякя”чыгышын карау	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
33			дәрес-	3	“Сурякя”ансамбле репертуары, танышу.	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш

			практикум				
34			дәрес-практикум	3	“Сурякя”ансамбле репертуары, танышу.	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
35			дәрес-презентация	3	“Уйныйбызда жырлыйбызда”жырлы-бию	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
36			дәрес-практикум	3	“Уйныйбызда жырлыйбызда”жырлы-биюләр	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
37			дәрес-практикум	3	“Уйныйбызда жырлыйбызда”жырлы-бию	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
38			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	кече- тест
39			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
40			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
41			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
42			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
43			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
44			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
45			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
46			дәрес-практикум	3	Җырлы – биюле уеннар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
47			дискуссия	3	Җырлы – биюле уеннар “	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади бәйге
48			дәрес-презентация	3	**Табигать бәйрәмнәре һәм дини бәйрәм “Олы көн”**	БһЯИС 10 мәктәп	аралашу
49			дәрес-презентация	3	Кышкы бәйрәмнәр “Микайле”	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
50			уен	3	“Микайле” Сынамышлар	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен

51			уен	3	“Микайле”. Җырлы – биюләр.	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
52			уен	3	“Микайле”. Җырлы – биюләр.	БһЯИС 10 мәктәп	мөстәкыйль эш
53			дәрес-презентация	3	“Микайле”. Җырлы – биюләр.	БһЯИС 10 мәктәп	эшлекле уен
54			дәрес-презентация	3	Микайле” Сынамышлар	БһЯИС 10 мәктәп	практик эш
55			дәрес-презентация	3	Дини бәйрәмнәр.	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
56			дәрес-практикум	3	Керәшеннәрдә Олы көн	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
57			дәрес-презентация	3	Олы көн. Сценарий уку. Рольләргә бүлү.	БһЯИС 10 мәктәп	үзлектән эш
58			дәрес-презентация	3	Олы көн. Сүзләр өстендә эш.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
59			дәрес-презентация	3	Олы көн. Сүзләр өстендә эш.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
60			уен	3	Олы көн. Сүзләр өстендә эш.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
61			уен	3	Олы көн. Җырларның сүзләре өстендә эш.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
62			дәрес-практикум	3	Олы көн. Җырлар өстендә эш	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
63			дәрес-практикум	3	Олы көн. Дикция өстендә эш	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
64			дәрес-практикум	3	Олы көн. Дикция өстендә эш.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
65			дәрес-практикум	3	Олы көн. Өзекләргә бүлеп кабатлау	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
66			дәрес-практикум	3	Олы көн. Өзекләргә бүлеп кабатлау	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
67			дәрес-практикум	3	Олы көн. Тулысы белән кабатлау.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш

68			дәрес-практикум	3	Олы көн. Тулысы белән кабатлау.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
69			дәрес-практикум	3	Олы көн. Прогон репетиция.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
70			дәрес-презентация	3	**Табигать - безнең йортыбыз**	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
71			дәрес-презентация	3	Халык календары.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш
72			Отчет концерт.	3	**Йомгаклау дәресе**.	БһЯИС 10 мәктәп	иҗади эш

КУШЫМТА 3

И.Х. Садыйков исемендәге Балалар һәм яшьләр иҗаты сараеның тәрбия эшләре программасын тормышка ашыру кысаларында “Туган як мәдәниятен һәм тарихын өйрәнү” берләшмәсендә

ТӘРБИЯ ЭШЕ

Тәрбия эшенең максаты: укучыларны тәрбияләү системасын булдыру һәм югары әхлаклы, интеллектуаль һәм иҗади яктан үскән, социаль актив шәхес формалашуга һәм үстерүгә социаль-педагогик ярдәм күрсәтү

Төп бурычлар: шәхеснең һәм Россия гражданлык шәхесенең төп кыйммәтләре системасының дөньяга карашын һәм системасын формалаштыру; укучыларның иҗади һәм интеллектуаль потенциалын, уңай әхлакый үз-үзеңне бәяләү, үз-үзеңне хөрмәт итү һәм тормыш оптимизмы, эстетик ихтыяҗларын үстерү; лидерлык һәм оештыру сыйфатларын, аралашу һәм үзара ярдәм итешүнең уңай күнекмәләрен үстерү; гуманистик һәм демократик кыйммәт юнәлешләрен үстерү; укучылар белән аралашуда толерантлыкны үстерү; хезмәткә карата мөнәсәбәт, хезмәт сөючәнлек, авырлыкларны җиңә белү, максатчанлык һәм нәтиҗәгә ирешүдә ныклык тәрбияләү; балаларның һәм ата-аналарның гаилә элемтәләрен ныгыту; укучыларны рухи-әхлакый яктан тәрбияләү һәм тәрбияләү мәсьәләләрендә гаилә белән учреждениенең уртак эшчәнлеген киңәйтү.

Тәрбия юнәлешләре	***Чаралар (формасы, исеме)***
СЕНТЯБРЬ	
«Экологик тәрбия һәм сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше	Юл йөрү кагыйдәләрен профилактикалау буенча

культурасы» модуле	«куркынычсызлык атнасы»акциясе
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	Түбән Кама шәһәренең туган көненә багышланган әңгәмә .
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	“Халыклар көче-дуслыкта»балалар берләшмәсендә әңгәмәләр
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	"Яшь йөрәкләр талантлары» фестиваленә әзерлек; "Көз буяулары»профильле сменасына кул эшләре әзерләү;
ОКТЯБРЬ	
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	«Без бергә» Бөтенроссия иҗади фестиваленең республика этабында катнашу (конкурска команда әзерләү һәм үткәрү)
«Төп ишегалды эшләре» модуле	28 октябрь көнне Бердәм мәгълүмати куркынычсызлык дәресе. Интернет челтәрендә куркынычсызлык дәресе. 1 октябрь- Өлкәннәр көне.
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	4 ноябрь - Халыклар бердәмлеге көненә багышланган чара. «Без барыбыз да бердәм» викторинас. 5 октябрь- Укытучылар көне
«Экологик тәрбия һәм сәламәт куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	«Гриппка-юк!» акциясе
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	«Күпмилләтле Татарстан» балалар берләшмәләрендә әңгәмәләр
НОЯБРЬ	
«Төп ишегалды эшләре» модуле	29 ноябрь Әниләр көне-әниләр өчен видео котлау.
«Экологик тәрбия һәм сәламәт , куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	Хокук бозуларны профилактикалау һәм балаларны наркотиклаштыру айлыгы - «Яшәү бик шәп - шәп»видеороликгын карау
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	«Технофест»техник иҗат һәм заманча мәгълүмати технологияләр республика

	конкурсында катнашу.
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	"Патриот уеннары»интеллектуаль уенында катнашу
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	«Без-бер гаилә " балалар берләшмәләрендә әңгәмә.
ДЕКАБРЬ	
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	11 декабрь. Без-россиялеләр! РФ Конституциясе көненә багышланган чара. Викторина үткәрү.
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	Инвалидлар декадасы. Инвалидлар декадасы кысаларында «Тигезләр арасында» балалар берләшмәләрендә әңгәмә, толерантлык дәресләре
«Экологик тәрбия һәм сәламәт ,куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	1-10 декабрь- каникуллар алдыннан коррупциягә каршы инструктаж атналыгы: "Яктылыкны кире кайтаручы элементлар »
«Төп ишегалды эшләре» модуле	"Яңа ел әкиятләре» балалар иҗаты сараенда балалар эшләре күргәзмәсе . Яңа ел котлаулары конкурсы. Чыршы шәһәрчекләрен ачу
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	«Иҗат территориясе» Арт-фестивалендә катнашу
ГЫЙНВАР	
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	27 гыйнвар- Ленинградны фашист блокадасыннан тулысынча азат итү көне (1944 ел)
«Экологик тәрбия һәм сәламәт , куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	“Без сәламәт яшәү рәвеше өчен» таныпбелү уены
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	Шәһәр чыршыларына бару. Кардан фигуралар ясау
«Төп ишегалды эшләре» модуле	Балалар берләшмәсе кысаларында укучыларның төп эшләренә йомгаклау анализын үткәрү
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	Республика конкурсларында, күргәзмәләрдә, олимпиадаларда, ярышларда, конференцияләрдә катнашу
ФЕВРАЛЬ	
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	Әңгәмә темасы: 2 февраль-Сталинград сугышында (1943 ел) Совет гаскәрләренең немец-фашист гаскәрләрен тар-мар итү көне. 23 февральгә багышланган тәрбия

	чаралары. “Яшь патриотлар “ уеннары
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	«Кул эшләре дөньясы» ачык төбәк декоратив-гамәли иҗат конкурсында катнашу
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	"Туган телем-серле тел» Республика конкурсында катнашу
«Төп ишегалды эшләре» модуле	“Армия альбомы " акциясе. Туган тел көне
«Экологик тәрбия һәм сәламәт , куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	"Нәрсә ул сәламәт туклану?» әңгәмә алып бару.
МАРТ	
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	Халыкара хатын-кызлар көне . Әниләр, әбиләр бәйрәме "Буыннар очрашуы". Шигырьләр ярдәмендә музыкаль котлау.
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	Язгы игелек атнасы
«Төп ишегалды эшләре» модуле	Үзәк китапханәдә булу. "Минем әнием барысыннан да яхшырак» тәрбия проектында катнашу
«Экологик тәрбия һәм сәламәт , куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	Язгы каникуллар вакытында куркынычсызлык техникасы буенча инструктажлар « " Игътибар, боз сөңгеләре!» , "Сулык-куркыныч" , “Эко-яз”айлыгы.
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	«Һөнәрләр дөньясы» темасына әңгәмәләр
АПРЕЛЬ	
«Экологик тәрбия һәм сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	7 апрель- Халыкара сәламәтлек көне. Сәламәт яшәү рәвеше турында видеоролик карау. "Эко-яз” республика акциясе
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	12 апрель-Космонавтика көне. “Юрий Гагарин белән 120 минут” акциясе, космос турында викторина.
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	Йомгаклау күргәзмәләренә әзерлек Политехник музеена экскурсияләр.
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	“Күпмилләтле Татарстан " темасына балалар берләшмәләрендә әңгәмәләр
«Төп ишегалды эшләре» модуле	Балалар һәм Яшьләр иҗаты сараенда оештырылган социаль сораштыруында

	катнашу.
МАЙ	
«Гражданлык-патриотик тәрбия» модуле	«Георгий тасмасы», «Үлемсез полк» бөтенроссия акцияләрендә катнашу. Балалар белән сугыш турында әңгәмә үткәрү ветераннарны котлау.
«Экологик тәрбия һәм сәламәт, куркынычсыз яшәү рәвеше культурасы» модуле	Каникуллар алдыннан инструктаж: "Җәйге чорда юл йөрү кагыйдәләре”, “ Суда сак булыгыз!”
«Шәхеснең һөнәри үзбилгеләнеше» модуле	Йомгаклау күргәзмәләрендә катнашу.
«Поликультур шәхес формалаштыру» модуле	«Без бергә!» Республика конкурсында катнашу.
«Төп ишегалды эшләре» модуле	“Балалар һәм Яшьләр иҗаты сараеның иң яхшы укучысы " конкурсында катнашу .